

Akademia
Równości

BADANIE MOLESTOWANIA SEKSUALNEGO NA UCZELNI:

powszechność zjawiska oraz analiza dostępności wsparcia na Uniwersytetach Jagiellońskim, Warszawskim oraz Wrocławskim dla osób studiujących, które go doświadczają

Warszawa 2022

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

POLSKIE TOWARZYSTWO
PRAWA ANTYDISKRYMINACYJNEGO

elsa
The European Law Students' Association
POLAND

BADANIE MOLESTOWANIA SEKSUALNEGO NA UCZELNI:

powszechność zjawiska oraz analiza dostępności wsparcia na Uniwersytetach Jagiellońskim, Warszawskim oraz Wrocławskim dla osób studiujących, które go doświadczają

POLSKIE TOWARZYSTWO
PRAWA ANTYDISKRYMINACYJNEGO

Badanie zostało zrealizowane w ramach projektu edukacyjnego „Akademia Równości” współorganizowanego przez Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego oraz Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Poland skierowanym do osób przygotowujących się do wykonywania bądź wykonujących zawody prawnicze. Osoby uczestniczące w projekcie miały okazję wziąć udział w czterech zjazdach merytorycznych, podczas których osoby prawnicze i aktywistyczne przekazywały im wiedzę na temat przeciwdziałania dyskryminacji oraz podejmowania działań aktywistycznych. Dodatkowo w trakcie projektu odbył się program mentoringowy z udziałem profesjonalnych pełnomocniczek i pełnomocników. W ramach projektu osoby uczestniczące przygotowały monitoring społeczny, którego efektem jest niniejszy raport.

Badanie molestowania seksualnego na uczelni: powszechność zjawiska oraz analiza dostępności wsparcia na Uniwersytetach Jagiellońskim, Warszawskim oraz Wrocławskim dla osób studiujących, które go doświadczają.

Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego, 2022

Redakcja / Piotr Kister, Jakub Kocjan, Izabela Patykowska, Borys Tencer, Aleksandra Urbańska

Zespół badawczy / Piotr Kister, Jakub Kocjan, Izabela Patykowska, Borys Tencer, Aleksandra Urbańska

Koordinacja projektu / Karolina Kędziora

Redakcja językowa i korekta / Piotr Kister, Jakub Kocjan, Izabela Patykowska, Borys Tencer, Aleksandra Urbańska

Skład i oprawa graficzna / Marianna Wybieralska

Partner projektu / Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Poland

Projekt realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG.

POLSKIE TOWARZYSTWO
PRAWA ANTYDISKRYMINACYJNEGO

Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego
ul. Szpitalna 5 lok. 6a
00-031 Warszawa
www.ptpa.org.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone. Wykorzystywanie zawartych w publikacji tekstów, zarówno w całości, jak i we fragmentach, stanowi naruszenie praw autorskich i jest karalne. Dotyczy to również tłumaczenia, powielania, wykonywania mikrofilmów i reprodukcji metodami elektronicznymi.

ISBN 978-83-944572-1-1

AUTORZY

Karolina Kędziora
Opieka merytoryczna

Piotr Kister

Absolwent prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim po zdaniu egzaminie wstępnym na aplikację adwokacką. W trakcie studiów działacz na rzecz praw człowieka, zaangażowany wolontariusz, a następnie współkoordynator grupy lokalnej Amnesty International w Krakowie oraz członek Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa ELSA Poland.

Jakub Kocjan

Absolwent prawa na Uniwersytecie Warszawskim, obecnie doktorant w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk. Wieloletni kampanier ds. praworządności w Akcji Demokracji i koordynator Porozumienia Dla Praworządności. Wyróżniony Nagrodą Prezydenta Warszawy dla osób młodych działających na rzecz społeczeństwa obywatelskiego im. Tadeusza Mazowieckiego „za działania prodemokratyczne i antyfaszystowskie, a w szczególności za aktywną obronę niezależności sądownictwa”.

Izabela Patykowska

Studentka prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim, pracowała w Studenckiej Poradni Prawnej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Sekcji Praw Człowieka, od lat zdobywa doświadczenie w udzielaniu kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy, dyskryminacji, czy wykluczenia. Aktywistka działająca na rzecz praw osób LGBTQ+, stała wolontariuszka Telefonu Zaufania przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Krakowie, członkini Małopolskiej Rady Wojewódzkiej Nowej Lewicy.

Borys Tencer

Absolwent prawa na Uniwersytecie Warszawskim, obecnie doktorant na Wydziale Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. Podczas studiów zajmował się zagadnieniami związanymi z instytucjonalnym przeciwdziałaniem przemoc seksualnej na uniwersytecie, brał udział w pracach nad procedurą antydyskryminacyjną UW oraz jest współautorem informatora UW na temat przeciwdziałania przemoc seksualnej na uniwersytecie.

Aleksandra Urbańska

Absolwentka prawa na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, obecnie aplikantka radcowska w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Poznaniu. Na studiach aktywna członkini ELSA Poznań, współorganizatorka wielu wydarzeń o tematyce równościowej i przeciwdyskryminacyjnej, stała bywalczyni marszy równości i protestów na rzecz praw kobiet.

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne 6

1 Wstęp 8

2 Opis badania 11

3 Pytania do uczelni 12

3.1. Obowiązki i zasady procedur antydyskryminacyjnych 12

3.2. Wiedza o procedurze antydyskryminacyjnej 12

3.3. Dostępność, promocja i skuteczność polityk antydyskryminacyjnych 12

3.4. Polityka przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu na uczelni w praktyce 12

3.5. Zgłaszanie molestowania seksualnego do instytucji uczelnianych a doświadczenie molestowania seksualnego na uczelni 12

3.6. Doświadczenie molestowania seksualnego, a zaufanie do uczelni w zakresie poufności. 12

4 Wnioski i rekomendacje 57

Streszczenie raportu 57

Załącznik 1 – formularz 57

SŁOWO WSTĘPNE

Karolina Kędziora

Zapoznanie się z przedmiotowym raportem, rekomenduję nie tylko władzom trzech uczelni, których dotyczy, ale wszystkim uczelniom w Polsce. Molestowanie seksualne to codzienność wielu osób studiujących, w szczególności kobiet. W relacji osoby studiującej z wykładowcą, z pewnością ta druga strona ma przewagę, która stanowi pole do nadużyć. Wykładowca, opowiadając na przykład żarty o charakterze seksualnym, niekoniecznie liczy na randkę ze studentką. Powodów, dla których je opowiada, może być wiele. Zawsze tak robił i uważa, że to śmieszne, podczas jego studiów wykładowcy też tak robili, nikt mu nigdy nie zwrócił uwagi, nie dba o uczucia innych, nie ma wiedzy na temat swojej uprzywilejowanej pozycji względem studentek i studentów. Problem jest złożony i wymaga zmiany sposobu myślenia.

Rozumienie zasad współżycia społecznego w środowisku akademickim, zwykle zależy od mężczyzn, którzy w większości zarządzają uczelniami, a oni doświadczają molestowania seksualnego znacznie rzadziej. Do zmiany potrzebny jest wysiłek nie tylko organizacyjny, ale też intelektualny, odejście od nawyków i nierzadko wieloletniego przyzwolenia na molestowanie, a to może budzić lęk przed odpowiedzialnością, bądź niezgodę na ingerencję w zastany stan rzeczy. W praktyce, przeciwdziałanie molestowaniu, to temat wciąż marginalizowany, a dla wielu zbyt zagrażający reputacji uczelni, żeby się nim zająć. Wciąż słyszę obawy środowiska akademickiego, że jak stworzymy procedurę skargową i się okaże, że skargi zaczną napływać, to uczelnia straci renomę. Nic bardziej mylnego. Paradoksalnie, jeśli uczelnia ma efektywną procedurę skargową, z której mogą korzystać osoby studiujące w sytuacjach, gdy czują się dyskryminowane i napływają skargi, to świadczy o tym, że jest to bezpieczne miejsce nauki.

Czym jest efektywna procedura? Niestety doświadczenie pokazuje, że zdanie się na postępowania dyscyplinarne, które toczą się na podstawie Ustawy

o szkolnictwie wyższym, nie gwarantuje szybkiego rozpatrzenia skargi, jak również udziału w postępowaniu wyjaśniającym osób, które posiadają ekspercką wiedzę antydyskryminacyjną, pożądaną w tego typu sprawach. Dlatego też niektóre uczelnie (dwie spośród trzech, do których odniesiono się w raporcie) powołały dodatkowe procedury skargowe, które mają na celu chronić osoby studiujące, przed dyskryminacją, w tym również molestowaniem seksualnym.

W mojej ocenie, osoby przygotowujące raport, stworzyły kompleksowy zestaw pytań, które zostały skierowane do trzech uniwersytetów – Jagiellońskiego, Warszawskiego oraz Wrocławskiego. Pytania dotyczyły zarówno instrumentów ochrony dostępnych dla osób studiujących na tych trzech uczelniach, jak i ich efektywności. Dzięki temu możemy się dowiedzieć, jakie rozwiązania są wykorzystywane, w jaki sposób i z jaką skutecznością. Raport odnosi się również do przeprowadzonych wśród osób studiujących ankiet, które odnosiły się zarówno do doświadczenia molestowania seksualnego, jak również poziomu wiedzy na temat możliwości poszukiwania wsparcia na uczelni w sytuacji naruszenia.

Przedmiotowa publikacja to materiał, który może być wykorzystany nie tylko jako poglądowy przez uczelnie, które noszą się z zamiarem wprowadzania rozwiązań antydyskryminacyjnych, ale też organizacje studenckie, które w powołaniu na dane zebrane w raporcie, mogą domagać się od swoich uczelni, podjęcia lub zmodyfikowania prowadzonych działań w tym zakresie. Osoby studiujące o tym, czym jest molestowanie seksualne i jak je definiować w świetle obowiązujących przepisów, wiedzą coraz więcej. Dlatego też rosną oczekiwania w stosunku do uczelni, które ma zadbać nie tylko o wykwalifikowaną kadrę wykładową, ale też atmosferę odbywania studiów, przy poszanowaniu godności i różnorodności wszystkich osób studiujących. Tym bardziej zatem rekomenduję lekturę raportu, który może stanowić dobry punkt wyjścia do przyjrzenia się swojej uczelni i podjęcia potrzebnych działań.

Karolina Kędziora
Prezeska PTPA

Rozdział 1

WSTĘP

W 2017 roku Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadził badanie pt. „Doświadczenie molestowania wśród studentów i studentek”. Badanie miało formę ankiety przeprowadzonej wśród osób studiujących oraz doktorantów i doktorantek. Ankieta miała na celu weryfikację, czy osoby te doświadczyły molestowania seksualnego w środowisku akademickim.

Do badania Wykonawca – PBS Spółka z o.o. – zaadaptował ankietę przygotowaną w międzynarodowym projekcie Gender-Based Violence, Stalking and Fear of Crime (EU Project 2009 – 2011, JLS/2007/ISEC/415). Polska część badania została przeprowadzona przez Katedrę Socjologii Prawa UJ pod kierownictwem dr hab. Janiny Czapskiej, prof. UJ. Raport z tej części pt. „Przemoc seksualna wobec kobiet. Nękanie i strach przed przestępczością” ukazał się w 2012 r. (Informacje o projekcie: www.gendercrime.eu).

Wyniki badania zostały opracowane przez Centrum Badań nad Uprzedzeniami UW i opublikowane w formie raportu Rzecznika w 2018 r. Raport i kwestionariusz są dostępne w formie załączników na stronie <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/molestowanie-wsrod-studentek-i-studentow-analiza-i-zalecenia-rpo>.

Według badania aż 63,3 % badanych przyznało, że w ciągu całego życia doświadczyło molestowania. Następnie osoby te były poproszone o wskazanie, które z tych zachowań wystąpiły od momentu rozpoczęcia studiów. Badanie pokazało, że 40,7 % studentów i studentek doświadczyło molestowania w trakcie studiów.

Badanie pokazuje, że molestowanie jest wciąż obecne na polskich uczelniach wyższych. Na końcu raportu znalazły się zalecenia, których wprowadzenie ma pomóc zminimalizować problem molestowania na uczelniach wyższych:

1. wzmocnienie ochrony prawnej przed molestowaniem poprzez zmianę obowiązującego prawa,
2. rozpowszechnianie wiedzy o zjawiskach molestowania, molestowania seksualnego i przestępstw seksualnych oraz ich konsekwencjach – ze szczególnym uwzględnieniem studentek i studentów, m.in. poprzez prowadzenie rzetelnej edukacji antydyskryminacyjnej,
3. zwiększenie wiedzy o środkach ochrony prawnej przed molestowaniem przemocą seksualną oraz podmiotach udzielających wsparcia osobom doświadczającym molestowania lub przemocy seksualnej – ze szczególnym uwzględnieniem studentów i studentek uczelni wyższych – z badania wynika, że osoby studiujące mają ograniczoną wiedzę na temat instytucji i podmiotów świadczących pomoc osobom doświadczającym molestowania i przemocy seksualnej,
4. wsparcie studentek i studentów znajdujących się w szczególnej sytuacji, narażonych na molestowanie, molestowanie seksualne i przestępstwa seksualne.

W 2019 roku Helsińska Fundacja Praw Człowieka wydała raport pt. „Molestowanie na polskich uczelniach publicznych”. Celem badania było uzyskanie informacji o skali zjawiska dyskryminacji i molestowania i molestowania seksualnego na uczelniach publicznych, a także procedur zapobiegania i reagowania na nie. W trakcie badania Fundacja zwróciła się do 94 uczelni publicznych w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej, z prośbą o udzielenie informacji w następującym zakresie:

1. Czy na uczelni są wprowadzone procedury antydyskryminacyjne dla studentów/doktorantów oraz dla kadr uniwersyteckich?
2. Jakie procedury antydyskryminacyjne, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu, są podejmowane na uczelni?
3. Jak wygląda postępowanie w przypadku złożenia władzom wydziału lub uniwersytetu
4. zawiadomienia o przypadku molestowania seksualnego przez studenta/doktoranta albo przez członka kadr uniwersyteckich?
5. Jakie przypadki molestowania seksualnego studentów/doktorantów oraz członków kadr uniwersyteckich zgłaszano władzom uczelni w latach 2010-2018?
6. Czy jest prowadzony rejestr przypadków molestowania studentów/doktorantów oraz członków kadr uniwersyteckich?
7. Czy istnieje ogólnouczelniany organ, do którego zadań należy przeciwdziałanie dyskryminacji (np. Rzecznik ds. dyskryminacji)?
8. Przedstawienie:
 - a. liczby osób, które zgłosiły przypadek molestowania;

- b. liczby spraw, w których wszczęto procedurę;
- c. rodzaju środków dyscyplinarnych zastosowanych w poszczególnych sprawach, z wyszczególnieniem kar przewidzianych w art. 276 ust 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym, z uwzględnieniem podziału na studentów/doktorantów oraz członków kadr uniwersyteckich oraz podziału na płeć z obu powyższych grup.

Z badania wynika, że prawie żadna z uczelni publicznych nie wprowadziła odrębnej procedury poświęconej przypadkom molestowania seksualnego lub procedur antydyskryminacyjnych. Zgodnie z raportem na większości uczelni funkcjonują Rzecznicy Dyscyplinarni, którzy pełnią funkcję organu, do którego można zgłaszać przypadki molestowania. Niektóre uczelnie powołują również inne instytucje dedykowane do przeciwdziałania dyskryminacji i molestowaniu. Jednak wśród weryfikowanych uczelni nadal pojawiały się podmioty, które w odpowiedzi na wniosek stwierdziły, że nie posiadają żadnych organów tego typu. W przeważającej większości uczelnie nie prowadzą rejestrów zgłoszeń przypadków molestowania na uczelni.

Rozdział 2

OPIS BADANIA

Jako osoby studiujące lub osoby, które skończyły studia w przeciągu kilku ostatnich lat również mieliśmy do czynienia z molestowaniem seksualnym na uczelni. Każdy słyszał „legendarne opowieści” o profesorach, którzy rzucają w trakcie wykładów „żartami” o podtekście seksualnym w kierunku studentek. Wybierając temat prowadzonego monitoringu społecznego doszliśmy do wniosku, że nie mamy wiedzy, gdzie na naszych uczelniach można by zgłosić przypadki molestowania, ani jaka jest procedura postępowania w takim przypadku. Zastanawialiśmy się, czy uczelnie wyższe wyciągnęły wnioski z przywołanych raportów oraz czy wprowadziły jakieś zmiany.

Nasze badanie składało się z dwóch części. Na początku skierowaliśmy wnioski o dostęp do informacji publicznej do trzech uczelni wyższych – Uniwersytetu Jagiellońskiego (UJ), Uniwersytetu Warszawskiego (UW) oraz Uniwersytetu Wrocławskiego (UWr). Do badania zostały wybrane uczelnie będące jednymi z czołowych i największych ośrodków akademickich w Polsce. Co istotne dla przedmiotu badania dwie z wybranych uczelni wdrożyły procedury antydyskryminacyjne – UW i UWr, natomiast jedna obecnie nie posiada takiej procedury – UJ. Drugą częścią badania było badanie ankietowe skierowane do osób studiujących na wskazanych uczelniach w latach 2019/2020 i/lub 2020/2021 i/lub 2021/2022.

W badaniu ankietowym wzięło łącznie udział 1052 osoby.

826 – osób studiujących w roku akademickim 2019/2020 i/lub 2020/2021 i/lub 2021/2022 na Uniwersytecie Wrocławskim

168 – osób studiujących w roku akademickim 2019/2020 i/lub 2020/2021 i/lub 2021/2022 na Uniwersytecie Jagiellońskim

49 – osób studiujących w roku akademickim 2019/2020 i/lub 2020/2021 i/lub 2021/2022 na Uniwersytecie Warszawskim
9 – osób niestudiujących na wskazanych uczelniach.

Osoby wypełniające ankiety były przedstawicielami większości wydziałów dostępnych na wskazanych uczelniach. Każda uczelnia ma inny model przeciwdziałania dyskryminacji dlatego pytania w ankiecie były zindywidualizowane i dopasowane do realiów panujących na każdej z uczelni.

Rozdział 3

PYTANIA DO UCZELNI

We wniosku o dostęp do informacji publicznej zadaliśmy uczelniom następujące pytania:

1. Czy na Uniwersytecie obowiązuje Procedura Antydyskryminacyjna lub inny podobny dokument dotyczący postępowania w przypadku zaistnienia incydentu molestowania seksualnego? Jeżeli tak:
 1. od kiedy obowiązuje?
 2. gdzie można znaleźć udostępnioną procedurę?
 3. gdzie/do jakiego podmiotu i w jakiej formie przed wejściem w życie procedury można było dokonywać zgłoszeń incydentów molestowania seksualnego?
2. Dokonanych zgłoszeń (w jakiegokolwiek formie i do jakiegokolwiek podmiotu. uczelnianego) dotyczących molestowania seksualnego z uwzględnieniem/ rozróżnieniem:
 1. liczby zgłoszeń,
 2. podmiotów, których dotyczyło zgłoszenie (student, pracownik naukowy, inny pracownik UJ, doktorant/student III stopnia, inne osoby),
 3. podmiotów zgłaszających (student, pracownik naukowy, inny pracownik UJ, doktorant/student III stopnia, inne osoby),
 4. wskazanie jaki podmiot (student, pracownik naukowy, inny pracownik UJ, doktorant/student III stopnia, inne osoby) składa zgłoszenie względem jakiego podmiotu, którego zgłoszenie dotyczy (student, pracownik naukowy, inny pracownik UJ, doktorant/student III stopnia, inne osoby),
 5. sposobów zakończenia postępowania w sprawie dokonanego zgłoszenia (wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, wycofanie zgłoszenia,

- wydanie decyzji, umorzenie postępowania, innej formy zakończenia postępowania),
6. podmiotów (komisji, innych organów), do których trafiły zgłoszenia,
 7. rodzaju zachowań, których dotyczyły zgłoszenia.
3. **Dokonanych zgłoszeń dotyczących molestowania seksualnego, które zakończyły się przeprowadzeniem postępowania dyscyplinarnego na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ze szczególnym uwzględnieniem:**
 1. liczby skarg,
 2. liczby wszczętych postępowań,
 3. organu, który rozpatruje skargi,
 4. długości trwania postępowania dyscyplinarnego od jego wszczęcia do wydania ostatecznej decyzji,
 5. wyniku postępowań.
 4. **Postępowań dotyczących molestowania seksualnego prowadzonych na podstawie Procedury Antydyskryminacyjnej z uwzględnieniem/ rozróżnieniem:**
 1. liczby postępowań,
 2. czasu trwania postępowań od momentu pierwszego zgłoszenia do zakończenia postępowania (decyzji, umorzenia, wycofania zgłoszenia, zakończenia w innej formie),
 3. sposobu zakończenia całego postępowania.
 5. **Postępowań dotyczących molestowania seksualnego prowadzonych na innej podstawie niż Procedura Antydyskryminacyjna z uwzględnieniem/ rozróżnieniem:**
 1. liczby postępowań,
 2. czasu trwania postępowań od momentu pierwszego zgłoszenia do zakończenia postępowania (decyzji, umorzenia, wycofania zgłoszenia, zakończenia w innej formie),
 3. sposobu zakończenia całego postępowania.
 6. **Podmiotu/podmiotów/organu które prowadzą postępowanie wyjaśniające po wpłynięciu zgłoszenia z uwzględnieniem / rozróżnieniem:**
 1. czy z posiedzeń organu sporządzane są pisemne protokoły? Jeżeli tak, czy są udostępniane osobie zgłaszającej/świadkom do wglądu?
 2. czy przez cały okres procedowania skargi we wszystkich posiedzeniach biorą udział te same osoby reprezentujące organ prowadzący postępowanie wyjaśniające?

7. Czy jest prowadzony rejestr lub jakakolwiek inna forma spisu zgłoszeń dotyczących molestowania seksualnego. Jeżeli tak proszę wskazać podmiot odpowiedzialny za jego prowadzenie. Prosimy o przesłanie po zanonimizowaniu.
8. Czy na uczelni są/były/są planowane działania promocyjne, które mają na celu rozpowszechnienie informacji o Procedurze Antydyskryminacyjnej i sposobach postępowania w przypadku wystąpienia incydentu molestowania seksualnego? Jeżeli tak, proszę wskazać:
 1. formę promocji: webinar/informacja mailowa/inne formy?
 2. miejsce gdzie udostępniana jest procedura? Jeżeli jest to strona internetowa proszę o wskazanie adresu www oraz liczby wejść na stronę od chwili umieszczenia procedury,
 3. miejsca gdzie udostępniane są wszelkie materiały służące przeciwdziałaniu molestowaniu seksualnemu na Uczelni? Jeżeli są to strony internetowe proszę o wskazanie adresu www oraz liczby wejść na strony od chwili umieszczenia materiałów.
9. Czy była jakakolwiek weryfikacja dostępności i skuteczności polityk dotyczących przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu? W jakiej formie (np. ankiety, konsultacje, badania)?
10. Czy jest planowane wprowadzenie Procedury Antydyskryminacyjnej (i/lub innej procedury dotyczącej przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu na Uczelni)?
 1. w jakim terminie procedura wejdzie w życie (proszę wskazać konkretną datę),
 2. jeżeli projekt takiej procedury jest już przygotowany prosimy o jego przesłanie.
11. Czy są planowane zmiany dot. Procedury Antydyskryminacyjnej i polityk dotyczących przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu? Jeżeli tak, to jakie?
12. Czy były prowadzone badania, wśród osób pracujących lub studiujących, dotyczące występowania molestowania seksualnego na Uczelni? Jeżeli tak, proszę wskazać w jakiej formie? Czy jest dostępny raport z takich badań? Jeżeli tak proszę o przesłanie.

3.1 Obowiązywanie i zasady procedur antydyskryminacyjnych

W kwestii obowiązujących procedur między uczelniami występuje znacząca różnica. Na Uniwersytecie Jagiellońskim nie obowiązuje procedura antydyskryminacyjna ani żadna inna procedura, poza procedurami wynikającymi z prawa powszechnie obowiązującego, która odnosi się do molestowania seksualnego – jak wskazano we wniosku o udostępnienie informacji publicznej. Na Uniwersytecie Warszawski obowiązuje Procedura Antydyskryminacyjna, na podstawie której można zgłaszać do Rektorskiej Komisji ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji formalne skargi dot. dyskryminacji. Procedura została wprowadzona zarządzeniem Rektora nr 205 w dniu 31.08.2020 r. Natomiast na Uniwersytecie Wrocławskim procedura obowiązuje od 18.08.2020 r. na mocy zarządzenia Rektora 106/2020.

Na UW, jak wskazuje uczelnia, przed wejściem w życie procedury funkcjonowały dwie ścieżki zgłaszania przypadków dyskryminacji, w tym molestowania i molestowania seksualnego: nieformalne postępowanie naprawcze w postaci działań podejmowanych przez zespół Rzecznika Akademickiego ds. studenckich i pracowniczych (Ombudsmana) oraz formalne postępowanie skargowe regulowane przez Procedurę Antydyskryminacyjną, prowadzone przez Rektorską Komisję ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji. Przed wejściem w życie Procedury Antydyskryminacyjnej możliwe było zgłaszanie przypadków dyskryminacji do Rzecznika Akademickiego – tak jak ma to miejsce obecnie – oraz do Komisji Przeciwdziałania Dyskryminacji, w sposób odformalizowany (brak było procedury regulującej przyjmowanie skarg i procedowania przez Komisję). Członkowie Komisji udzielali porad, przeprowadzali rozmowy wyjaśniające z osobami naruszającymi zasadę równego traktowania, występowali do właściwych organów UW z wnioskami o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec osób, które dopuściły się aktu dyskryminacji. Natomiast na Uniwersytecie Wrocławskim przed wprowadzeniem Procedury Antydyskryminacyjnej incydenty molestowania seksualnego można było zgłaszać jako czyn dyscyplinarny w rozumieniu obowiązujących wtedy ustaw.

W kwestii podmiotów, które prowadzą postępowanie wyjaśniające po wpłynięciu zgłoszenia molestowania seksualnego, występuje znacząca różnica między UJ, a pozostałymi dwoma uczelniami. Na UJ brak wypracowania procedury antydyskryminacyjnej skutkuje zastosowaniem ustawowej procedury dyscyplinarnej. Z tego względu podmiotem, który prowadzi postępowanie wyjaśniające jest rzecznik dyscyplinarny. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa wyższego z dnia 25 września 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu prowadzenia mediacji, postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli akademickich, a także sposobu wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia, rzecznik

dyscyplinarny wszczyna postępowanie na polecenie rektora lub z urzędu na podstawie zawiadomienia o popełnieniu czynu mającego znamiona przewinienia dyscyplinarnego lub informacji uzyskanej w inny sposób. W ramach postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny może przesłuchiwać świadków, zasięgać opinii biegłych oraz przeprowadzać, zabezpieczać i utrzymywać inne dowody oraz wzywać osobę, której czynu dotyczy postępowanie wyjaśniające, w celu przedstawienia jej zarzutów oraz do złożenia wyjaśnień, w tym do zajęcia stanowiska wobec przedstawionych zarzutów i zebranych dowodów. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, występuje do rektora z wnioskiem o upomnienie sprawcy danego czynu lub składa wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przed komisją dyscyplinarną. W trakcie prowadzenia postępowania wyjaśniającego, jak wskazuje uczelnia, rzecznik dyscyplinarny sporządza sprawozdanie, zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, protokół z czynności w postępowaniu wyjaśniającym, z którym zapoznaje się osoba zgłaszająca lub świadek, o ile byli uczestnikami czynności, która była protokołowana. Natomiast przez cały okres prowadzenia postępowania wyjaśniającego czynności dokonuje ta sama osoba sprawująca funkcję rzecznika dyscyplinarnego.

Zgodnie z przyjętą procedurą na UW za prowadzenie postępowania wyjaśniającego odpowiada Koordynator ds. Antydyskryminacji. W wypadku tej procedury antydyskryminacyjnej jest jedna ścieżka zgłoszenia skargi – w formie pisemnej do Koordynatora. Skarga powinna zostać zgłoszona w ciągu roku od danego zdarzenia lub ostatniego z serii zdarzeń. W wyjątkowych sytuacjach przewodniczący Komisji Antydyskryminacyjnej może zdecydować o przyjęciu skargi wcześniej. Koordynator wstępnie bada zgłoszenie i przeprowadza rozmowę z osobą zgłaszającą. Następnie może, po stwierdzeniu, że zostały uprawdopodobnione okoliczności świadczące o możliwości wystąpienia dyskryminacji Koordynator niezwłocznie przekazuje sprawę przewodniczącemu Komisji Antydyskryminacyjnej w celu wszczęcia postępowania, Rzecznikowi Akademickiemu lub Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy Wydziale Prawa i Administracji w celu polubownego rozstrzygnięcia sporu, kieruje zgłaszającego, za jego zgodą, do właściwej jednostki uniwersyteckiej, która może służyć pomocą w rozwiązaniu problemu lub uznaje zgłoszenie za nieuzasadnione i kończy postępowanie. Na etapie postępowania przed Komisją nie są sporządzone pisemne protokoły. Natomiast jeśli chodzi o skład Komisji to, jak wskazała uczelnia, w każdej sprawie powoływane są stałe zespoły i co to zasady w posiedzeniach i podczas wysłuchań biorą udział te same osoby. Jednakże, jak zaznacza sama uczelnia w przekazanej informacji, zdarza się, że członkowie komisji nie mogą w posiedzeniu uczestniczyć. To wskazuje, że stały skład komisji jest przyjętą praktyką, która powinna być utrwalana, jednakże nie jest obowiązkowa i odstąpienie od niej nie wpływa na postępowanie. Procedura przewiduje, że opinię wydaje powołany zespół i jest to opinia całej Komisji. Komisja ustaliła jednak podczas pierwszego posiedzenia,

że przygotowane przez Komisję opinie przedstawiane są i następnie przyjmowane przez Komisję w pełnym składzie.

Na UW r. w ramach procedury przeciwdziałania dyskryminacji osoba zgłaszająca może skorzystać z dwóch ścieżek:

- Wniosku o nieformalne rozwiązanie sprawy. Taki wniosek jest sporządzany na piśmie, postępowanie prowadzi rzecznik ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji, a samo postępowanie służy polubowemu rozwiązaniu sprawy z udziałem obu stron. W ramach postępowania celem jest zawarcie porozumienia między stronami. Rzecznik jest zobowiązany chronić poufność przekazywanych informacji.
- Formalnej skargi. W ramach tego postępowania dana osoba składa wniosek o wszczęcie postępowania do Komisji ds. Równego Traktowania. Przewodniczący Komisji wstępnie bada wniosek i jeżeli decyduje się na wszczęcie formalnego postępowania skargowego wyznacza jednego z członków sekcji ds. postępowania wyjaśniającego Komisji do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w danej sprawie. Osoba wyznaczona wysłuchuje wnioskodawcę, wysłuchuje osobę pokrzywdzoną, wysłuchuje osobę, której czynu dotyczy postępowanie wyjaśniające, wysłuchuje świadków lub przeprowadza inne dowody mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zgodnie z procedurą „Z wysłuchania należy sporządzić protokół. Protokół sporządza się tak, aby z niego wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby. Protokół odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział w czynności, które powinny następnie protokół podpisać. Odmowę lub brak podpisu należy opisać w protokole.” Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego osoba wyznaczona sporządza projekt raportu, do którego w terminie 7 dni mogą odnieść się strony postępowania. Po wprowadzeniu ewentualnych zmian, wynikających z uwag stron, ostateczny raport wraz z aktami sprawy jest przekazywany składowi I instancji wyznaczonemu w ramach Komisji ds. Równego Traktowania.

Należy podkreślić, że procedura przewidziana dyskryminacja wprowadzona przez Uniwersytet Wrocławski zapewnia największą przestrzeń dla osób zgłaszających dane zdarzenie na wybór najbardziej odpowiedniego sposobu postępowania ze względu na rodzaj zdarzenia oraz preferencje osoby zgłaszającej w zakresie formy procedur, które mają zostać wszczęte.

3.2. Wiedza o procedurze antydyskryminacyjnej

Każda z uczelni została zapytana także o prowadzenie rejestru (spisu/listy) zgłoszeń dotyczących molestowania seksualnego. Taki rejestr mógłby pełnić wiele funkcji: od porządkującej (w obliczu skomplikowania procedur oraz licznych podmiotów, do których takie skargi mogą trafiać), poprzez gwarantującą konsekwentne zajmowanie się daną sprawą w obliczu zmian kadrowych i personalnych na uczelniach, aż po uświadamianie skali problemu. Jak się jednak okazuje, ani Uniwersytet Jagielloński, ani Uniwersytet Wrocławski takiego spisu co do zasady nie prowadzą. Stąd należy zarekomendować uczelniom wyższym wprowadzenie takiej instytucji.

Uniwersytet Warszawski wskazał, że Rzeczniczka Akademicka takiego spisu nie prowadzi. Jak jednak poinformowano w kolejnej odpowiedzi, taki spis spraw, które do niego wpływają, prowadzi Koordynator ds. przeciwdziałania dyskryminacji. Sam fakt, że taki rejestr nie jest wspólny na poziomie uczelni i nie ma o nim wiedzy powszechnej, skoro dopiero w drugiej odpowiedzi na wniosek o informację publiczną ta informacja dodatkowa się pojawia, sugeruje, że nie może on jednak realizować swoich przedstawionych wcześniej celów. Stąd doceniając, że UW jako jedyny taki rejestr ma – należy rekomendować uczynienie go wspólnym dla organów zajmujących się problemem molestowania seksualnego.

3.3 Dostępność, promocja i skuteczność polityk antydyskryminacyjnych

O ile istnienie procedur jest kluczowe dla tworzenia bezpiecznej przestrzeni na uczelniach, wolnej od molestowania seksualnego, to regulacje, o których nie wiedzą potencjalnie poszkodowani i poszkodowane, pozostaną jedynie na papierze. Stąd kluczowe jest prowadzenie działań promocyjnych, które mają na celu rozpowszechnienie informacji o Procedurze Antydyskryminacyjnej i sposobach postępowania w przypadku wystąpienia incydentu molestowania seksualnego. Każda uczelnia została zapytana o działania promocyjne mające na celu rozpowszechnianie informacji o procedurze antydyskryminacyjnej i sposobach postępowania w przypadku wystąpienia incydentów molestowania seksualnego. Pytanie dotyczyło zarówno działań podejmowanych w przeszłości, aktualnie realizowanych oraz planowanych. Na kanwie tej kwestii uczelnie zostały poproszone o wskazanie form promocji działań, miejsc udostępniania stosownych aktów, informacji i materiałów, adresów www, a także – o ile to możliwe – liczby odsłon stron.

Należy docenić, że każda z zapytanych uczelni prowadzi wieloaspektową akcję promocyjną polityk dotyczących dyskryminacji, w tym molestowania seksualnego. Najobszerniejszej odpowiedzi na pytanie udzielił Uniwersytet Warszawski, który wśród podejmowanych działań mających na celu zwiększanie wiedzy

i świadomości odnośnie zjawiska dyskryminacji, w tym molestowania i molestowania seksualnego wymienił działania promocyjno – informacyjne, edukacyjne oraz badawcze. Działania promocyjno – informacyjne uczelnia prowadzi za pośrednictwem strony internetowej, na której znaleźć można między innymi informacje odnośnie zjawiska dyskryminacji oraz jej rodzajów, porady dla osób doświadczających dyskryminacji lub będących jej świadkami, a także informacje odnośnie obowiązujących na uczelni procedur antydyskryminacyjnych wraz ze stosownymi dokumentami oraz namiary na instytucje pomocowe funkcjonujące w strukturach uczelni, jak i poza nią.

W odniesieniu do działań edukacyjnych Uniwersytet Warszawski wskazał na szeroką ofertę szkoleń z zakresu równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji, m.in. dostępny dla osób studiujących oraz zatrudnionych w polskiej i angielskiej wersji językowej e-learningowy Kurs na Równość oraz warsztaty z kształtowania postaw równościowych skierowane do studentów.

Ponadto wskazano, iż Dział Szkoleń Biura Spraw Pracowniczych regularnie przeprowadza szkolenia równościowe dla pracowników naukowych dydaktycznych i administracyjnych. Analogiczne szkolenia prowadzone są także odrębnie w ramach poszczególnych wydziałów. Wskazano, iż w 2021 roku przeprowadzone zostały szkolenia z uwrażliwienia na przemoc i molestowanie seksualne dla rzeczników dyscyplinarnych, członków komisji dyscyplinarnych, wydziałowych pełnomocników ds. równości oraz osób działających w samorządzie studenckim. W odpowiedzi na pytanie uczelnia zaznaczyła, iż w ramach prewencji występowania molestowania i molestowania seksualnego prowadzone są działania edukacyjne skierowane do pracowników na wszystkich szczeblach hierarchii akademickiej. Wątek równościowy i antydyskryminacyjny jest także poruszany w ramach szkoleń nowo wybranych dziekanów, tzw. Akademii Dziekanów.

Ponadto Uniwersytet Warszawski w ramach działań edukacyjnych wyróżnił przygotowywanie, publikację i rozpowszechnianie poradników i materiałów edukacyjnych, wymieniając jednocześnie wśród tego typu pozycji Poradnik Antydyskryminacyjny dla Pracujących i Studiujących na UW, informator Uniwersytetu Warszawskiego pt. „Przeciwdziałanie molestowaniu seksualnemu na uczelni.” oraz poradnik „Rekomendacje dotyczące języka niedyskryminującego na Uniwersytecie Warszawskim”. Wśród istotnych dokumentów uczelnia wymieniła także Plan Równości Płci dla UW.

Uczelnia wskazała, iż w latach 2020–2021 w formie plakatów oraz filmików przeprowadzona została antydyskryminacyjna kampania edukacyjna: „Wszyscy Jesteśmy Równoważni”, w której wzięły udział zarówno osoby studiujące, jak i pracujące na uczelni. Ponadto odniesiono się do zorganizowanej wspólnie z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich w 2020 roku konferencji „Przeciwdziałanie

molestowaniu seksualnemu w środowisku akademickim – w kierunku standardów i procedur”.

Także Uniwersytet Wrocławski uświadamia o możliwościach dotyczących prewencji czy reagowania na molestowanie seksualne. Wykorzystuje w tym celu zarówno stronę internetową uniwersytetu (podstrony *Równy UW* i *Nie Wykluczaj*), jak i media społecznościowe (przy różnych okazjach, jak np. Dni Adaptacyjne czy Tydzień Równości) oraz webinarów, dotyczących zarówno form dyskryminacji w ogólności, jak i instytucji Rzecznika ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji.

Uniwersytet Jagielloński podzielił się danymi dotyczącymi zasięgu strony dotyczącej m.in. przeciwdziałaniu dyskryminacji, a zatem i – *Bezpieczni UJ*. Liczba ta wyniosła aż 96 606 w okresie od 1 października 2019 r. do 1 marca 2022 r., w tym 71 818 odsłon unikalnych (tj. wszystkie odsłony wygenerowane przez jednego użytkownika podczas tej samej sesji i liczone są w obrębie całej wizyty użytkownika w witrynie. Jeżeli w trakcie sesji użytkownik wejdzie na tą samą podstronę kilkukrotnie to liczba unikalnych odsłon będzie obejmować tylko pierwsze wejście na daną stronę serwisu). Ponadto, UJ wskazuje na umieszczenie informacji dotyczących molestowania seksualnego w kursach z zakresu bezpieczeństwa i higieny kształcenia (w przypadku osób studiujących) oraz pracy (w przypadku osób zatrudnionych). Jednak jako obecni lub byli studenci oraz studentki mamy przekonanie, że nie jest to najbardziej skuteczna forma dotarcia. Uniwersytet Jagielloński konsekwentnie angażuje się także w akcję 16 dni przeciwko przemocy ze względu na płeć, gdzie temat molestowania seksualnego jest jednym z dominujących.

Podsumowując ten wątek, należy docenić działalność promocyjną każdej z zapytanych uczelni, w szczególności ze względu na skalę i kompleksowość działań Uniwersytet Warszawski.

Powstaje jednak pytanie o skuteczność tych działań, skoro w ankiecie jedynie na Uniwersytecie Warszawskim około połowy osób, które wzięły udział w badaniu ankietowym potwierdza, że wie, czy na uczelni są prowadzone działania edukacyjne związane z promocją przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu, a na Uniwersytecie Jagiellońskim to zaledwie około 20%, a na Wrocławskim – 14%. Najczęściej badani wskazywali na takie formy jak webinary i szkolenia, ulotki i papierowe informatory oraz maile informacyjne. Pojedyncze osoby wskazały także na posty w social mediach oraz informacje ustne podczas rozpoczęcia roku czy zajęć ogólnouniwersyteckich.

Słuszną strategią promocji wydaje się koncentracja działań na stronach internetowych, bo to zdecydowanie najczęściej wskazywane miejsce, w którym

osoby badane szukałyby informacji o postępowaniu w przypadku wystąpienia molestowania seksualnego. Na drugim miejscu wskazują organizacje studenckie, stąd należy zarekomendować większe włączenie ich w promocję materiałów dotyczących analizowanego zjawiska i docenić, że Uniwersytet Wrocławski prelekcję na temat instytucji zaangażowanych w tę sferę zorganizował właśnie dla ELSA Poland.

Uczelnie zostały zapytane także o to, czy była przeprowadzana weryfikacja dostępności i skuteczności polityk dotyczących przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu.

Uniwersytet Wrocławski wskazał, iż od czasu wejścia w życie Procedury Antydyskryminacyjnej wprowadzonej zarządzeniem Rektora Nr 106/2020, weryfikacja taka nie była przeprowadzana.

Uniwersytet Warszawski wskazał, iż analiza i weryfikacja obowiązujących praktyk będą przeprowadzane cyklicznie dopiero po czasie pozwalającym na ocenę istniejących rozwiązań.

Uniwersytet Jagielloński z kolei wskazał, iż formą takiej weryfikacji były badania obejmujące zjawisko występowania molestowania seksualnego na uczelni, będące przedmiotem kolejnego z pytań opisanego poniżej.

Uniwersytet Jagielloński jako jedyna spośród trzech uczelni objętych badaniem, na której nie obowiązuje procedura antydyskryminacyjna lub inny akt wewnętrzny tego rodzaju, zapytano także o plany odnośnie wprowadzenia tego typu regulacji. W odpowiedzi na pytanie uczelnia wskazała, iż informacja tego rodzaju nie stanowi informacji publicznej w rozumieniu stosownej ustawy, wobec czego nie zostanie ona udostępniona na tej podstawie.

Uniwersytet Wrocławski w odpowiedzi na pytanie odnośnie planowanych zmian dotyczących obowiązującej Procedury Antydyskryminacyjnej oraz polityk dotyczących przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu wskazał, iż wprowadzany jest Plan Równości Płci, którego celami są wzrost stopnia świadomości na temat zasady równości i niedyskryminacji, wspieranie rozwoju zawodowego kobiet, dążenie do zrównoważonej reprezentacji płci w zatrudnieniu, organach kolegialnych, rekrutacji do szkoły doktorskiej i wydarzeniach organizowanych na uczelni oraz ułatwienie godzenia życia zawodowego i rodzinnego wśród osób studiujących i pracujących. Planowane zmiany będą się wiązały z wprowadzeniem stosownych procedur, utworzeniem nowej jednostki organizacyjnej, modyfikacją planów nauczania oraz szkoleniami, a także działaniami promocyjnymi i informacyjnymi.

Uniwersytet Warszawski w odpowiedzi na pytanie dotyczące planowanych zmian w zakresie Procedury Antydyskryminacyjnej oraz polityk dotyczących przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu wskazał, iż ewentualne usprawnienia będą rozważane i wprowadzane po czasie umożliwiającym dokonanie analizy skuteczności i efektywności obowiązującej procedury.

Ostatnie pytanie skierowane do uczelni dotyczyło tego czy prowadzone były badania odnośnie występowania zjawiska molestowania seksualnego wśród osób pracujących lub studiujących.

Uniwersytet Jagielloński wskazał, iż badania takie były prowadzone w formie ankiet internetowych rozsyłanych mailowo. Do osób studiujących w latach 2012–2019 kierowane było cykliczne badanie zadowolenia ze studiowania o nazwie „Barometr Satysfakcji Studenckiej”, w którym umieszczony był moduł dotyczący bezpieczeństwa i dyskryminacji. Raporty z badań są dostępne jednak jedynie osobom posiadającym konta w domenie uniwersytetu po zalogowaniu na odpowiedniej stronie internetowej. W roku akademickim 2020/2021 przeprowadzono po raz pierwszy „Badanie bezpieczeństwa i równego traktowania”, z którego raport jest aktualnie przygotowywany. Do osób pracujących uczelnia skierowała w 2020 roku badanie o nazwie „Monitoring warunków zatrudnienia, bezpieczeństwa i równego traktowania UJ”, z którego raport także pozostaje w przygotowaniu. Badania te uczelnia określiła także jako formę weryfikacji dostępności i skuteczności polityk dotyczących przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu.

Uniwersytet Warszawski wskazał, iż w latach 2017–2019 przeprowadzono badanie wewnętrzne „Równość na UW”, którego celem było zdiagnozowanie skali zjawiska dyskryminacji, w tym molestowania seksualnego pod kątem stworzenia odpowiednich rozwiązań w Planie Równości Płci dla UW. Ponadto uczelnia wskazała, iż w 2017 roku brała udział w badaniu organizowanym na zlecenie Biura Rzecznika Praw Obywatelskich o nazwie „Zjawisko molestowania i molestowania seksualnego studentek i studentów uczelni wyższych”. Uczelnia przedłożyła w odpowiedzi na pytanie linki do stron internetowych, gdzie można zapoznać się z treścią przytoczonych raportów.

Uniwersytet Wrocławski wskazał, iż w 2020 roku prowadzony był monitoring z zakresu warunków pracy, bezpieczeństwa i równego traktowania skierowany do osób pracujących, z którego raport pozostaje w przygotowaniu.

Wskazać należy jednocześnie, że w badaniu ankietowym skierowanym do osób studiujących niespełna 15 % ankietowanych oceniło dostęp do informacji odnośnie tego, gdzie należy zgłaszać przypadki molestowania jako wysoki.

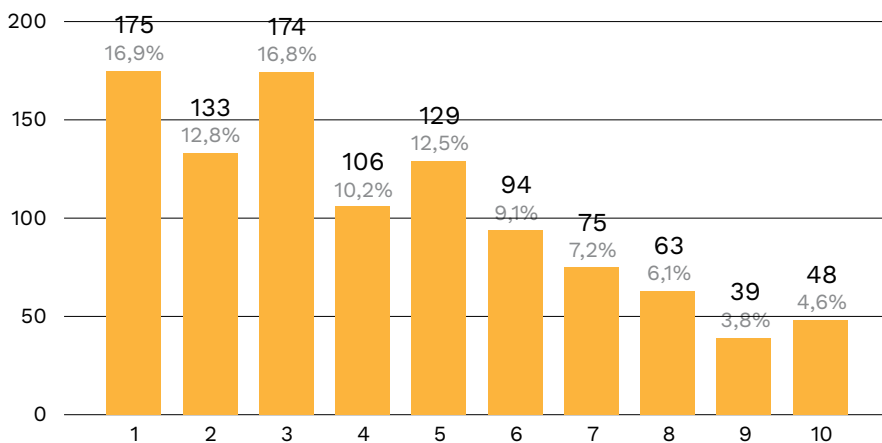
Przeważająca część – ponad 2/3 ankieterowanych swoją wiedzę w tym zakresie oceniło jako średnią lub gorzej.

1.

Jak oceniasz dostęp do informacji o tym, gdzie zgłaszać molestowanie.

Skala od 1 do 10 (10 – super, wszystko wiem, 1 – nic nie wiem)

1 036 odpowiedzi

Z badania przeprowadzonego wśród osób studiujących wynika, iż informacji o sposobie postępowania w przypadku doświadczenia molestowania seksualnego na uczelni ponad połowa z osób ankieterowanych szukałaby na stronie internetowej uniwersytetu lub wydziału. Kolejnymi najczęściej wskazywanymi źródłami tego typu informacji są organizacje studenckie, dziekanaty oraz kierownicy studiów.

3.4 Polityka przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu na uczelni w praktyce

Każda z uczelni w pytaniu 4 została zapytana o ilość postępowań dotyczących przypadków molestowania seksualnego prowadzonego na podstawie Procedury Antydyskryminacyjnej. Zadając to pytanie chcieliśmy zweryfikować, czy osoby studiujące, które doświadczyły lub były świadkiem zdarzeń noszących znamiona molestowania seksualnego są zaznajomione z procedurą antydyskryminacyjną obowiązującą na uczelni oraz czy z niej korzystają.

Pytanie 5 bezpośrednio nawiązywało do treści pytania 4. Każda z uczelni miała wskazać ilość postępowań dotyczących molestowania zgłoszonych

i prowadzonych na innej podstawie niż procedury antydyskryminacyjnej. Intencją zadania tego pytania była weryfikacja, czy osoby studiujące na uczelni nie znające oficjalnej procedury postępowania zgłaszają te zdarzenia w innej formie.

Uniwersytet Warszawski

Uniwersytet Warszawski wskazał, że Komisja ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji, działając na podstawie Procedury antydyskryminacyjnej prowadziła 2 postępowania dotyczące molestowania seksualnego, zgodnie z obowiązującą Procedurą Antydyskryminacyjną. W jednej sprawie postępowanie w Komisji ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji trwało 7 tygodni, w drugiej – ze względu na jej skomplikowanie, postępowanie trwało 4 miesiące. Oba postępowania zakończyły się zgodnie z wnioskami skarżących. Niestety udzielona odpowiedź nie wskazuje jak zakończyło się postępowanie oraz czy wobec sprawcy zostało przeprowadzone postępowanie dyscyplinarne lub wyciągnięte inne konsekwencje prawne.

W odpowiedzi na zadane pytanie, Uniwersytet Warszawski wskazał, że “Rzeczniczka akademicka nie prowadzi sformalizowanego postępowania w sprawie molestowania seksualnego. Służy natomiast nieformalnym, elastycznym i poufnym wsparciem osobom doświadczającym molestowania. Nie jest jednak uprawnione nazywanie tych działań „postępowaniem”. Dlatego też nie wydaje się właściwe uwzględnianie działalności Rzeczniczki akademickiej przy okazji odpowiedzi na pytanie 5”. Z udzielonej odpowiedzi nie wynika, jednak czy w sytuacji gdy osoba doświadczająca lub będąca świadkiem molestowania zgłasza się do Rzeczniczki to czy Rzeczniczka wszczyna formalną procedurę zgodnie z Procedurą Antydyskryminacyjną. Jednakże z uwagi na funkcję i cel powołania tego stanowiska można założyć, że z pewnością takie osoby otrzymują informację i wsparcie w przeprowadzeniu formalnej procedury.

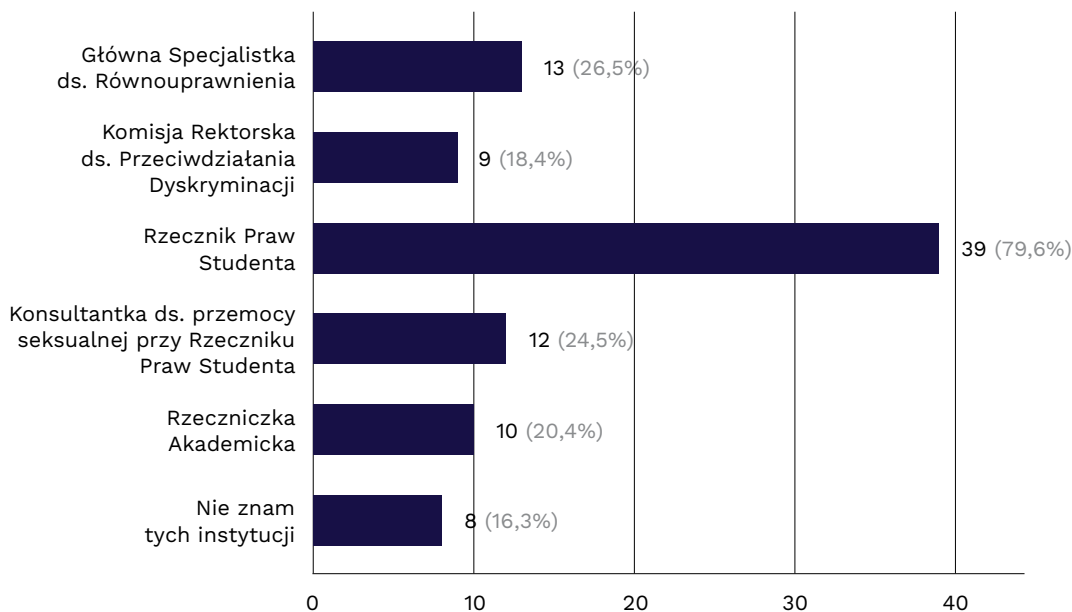
W odniesieniu do powyższych odpowiedzi Uniwersytetu warto przytoczyć odpowiedzi osób studiujących, które wzięły udział w badaniu ankietowym.

Aż 40,8 % osób wypełniających ankietę wskazało, że nie jest świadoma tego, że na uczelni obowiązuje Procedura Antydyskryminacyjna. Większość ankietowanych wskazała również, że nie wie gdzie powinna zgłosić zdarzenie o charakterze molestowania seksualnego. Osoby ankietowane wskazywały również, że takie zdarzenia zgłosiłyby do prodziekana, rzeczniczki ds. Równego traktowania, do rektora, do rzecznika praw studenta, do opiekuna roku. W kolejnym pytaniu osoby ankietowane zostały zapytane czy znają instytucje, które funkcjonują na Uniwersytecie Warszawskim, a których celem i rolą jest zapobieganie molestowaniu seksualnemu na uczelni oraz reagowania na takie zdarzenia. Odpowiedzi na pytanie obrazuje poniższy wykres.

2.

Czy znasz poniższe instytucje?

49 odpowiedzi

Udzielone odpowiedzi przez osoby ankietowane wskazuje, że duża część osób studiujących nie posiada wiedzy o tym, że Uniwersytet posiada formalny dokument, który reguluje sposób postępowania w przypadku wystąpienia zdarzeń o charakterze molestowania seksualnego – Procedura Antydyskryminacyjna. Większość osób nie wie również do kogo lub do jakiej instytucji konkretnie powinni skierować zgłoszenie/skarżę jeżeli doświadczyli lub byli świadkiem molestowania seksualnego na uczelni. Aż 16,3% osób ankietowanych nie zna instytucji działających na Uczelni, w których mogliby szukać pomocy po doświadczeniu molestowania seksualnego. Powyższe może stanowić jeden z czynników, tak małej postępowania dotyczących przypadków molestowania seksualnego prowadzonego na podstawie Procedury Antydyskryminacyjnej. Jednocześnie odpowiedzi osób ankietowanych sugerują, że po doświadczeniu molestowania seksualnego mogliby zgłosić takie zdarzenie poza oficjalną procedurą. Dlatego też w naszej ocenie każde takie zgłoszenie powinno być odnotowywane przez instytucje uczelni i procedowane.

Uniwersytet Wrocławski

Uniwersytet Wrocławski wskazał, że w okresie wskazanym we wniosku postępowań prowadzonych na podstawie Procedury Antydyskryminacyjnej było 5. Każde z nich zakończyło się na wniosek osoby zgłaszającej w szacowanym okresie około 2 miesiące. Odpowiedź UWr jest dość lakoniczna. Niestety z jej treści ponownie nie można wyciągnąć wniosku jak zakończyły się prowadzone postępowania. Z odpowiedzi nie wynika również czy zgłoszone zdarzenia zostały potwierdzone oraz czy wobec ewentualnych sprawców zostały wyciągnięte formalne konsekwencje. Przedstawiona odpowiedź natomiast pokazuje, że przypadki molestowania seksualnego na uczelni mają miejsce oraz że uczelnia dysponuje formalnymi instrumentami do prowadzenia postępowania wyjaśniającego.

W odpowiedzi na pytanie 5, w którym każda z uczelni miała wskazać ilość postępowań dotyczących molestowania zgłoszonych i prowadzonych na innej podstawie niż procedury antydyskryminacyjnej, UWr wskazał, że Rzecznik ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji oraz pełnomocnicy wydziałowi nie prowadzą takiego rejestru.

Przedstawiona odpowiedź nie wskazuje, czy takie zgłoszenia w ogóle trafiają do wskazanych instytucji oraz co ewentualnie dzieje się z takimi skargami. Być może osoby zgłaszające są instruowane i pouczone o obowiązującej procedurze, jednakże z uwagi na treść odpowiedzi uczelni nie jesteśmy w stanie tego zweryfikować.

W odniesieniu do powyższych odpowiedzi Uniwersytetu warto przytoczyć odpowiedzi osób studiujących, które wzięły udział w badaniu ankietowym.

Aż 47,9 % osób wypełniających ankietę wskazało, że nie jest świadoma tego, że na uczelni obowiązuje Procedura Przeciwdziałania Dyskryminacji. W kolejnym pytaniu osoby ankietowane wskazywały do kogo zgłosiłyby zdarzenie o charakterze molestowania seksualnego. Zgodnie z Procedurą takie zgłoszenia powinny być kierowane do Rzecznika ds. Równego Traktowania (nieformalne załatwienie sprawy) lub do Komisji ds. Równego Traktowania (formalna procedura skargowa).

Odpowiedzi osób ankietowanych:

293 – brak odpowiedzi

90 – nie wiem

124 – do opiekuna roku

145 – do dziekana/dziekanatu

13 – do nikogo

118 – Rzecznik ds. Równego Traktowania

5 – Rektor

- 7 – Rzecznik Praw Studenta
- 2 – Nie jestem konfidentem
- 2 – opiekun kierunku
- 2 – nie zgłosił*bym
- 2 – kogokolwiek
- 2 – policja
- 2 – psycholog

Spośród 761 odpowiedzi udzielonych na to pytanie jedynie 118 wskazało Rzecznika ds. Równego Traktowania. Żadna osoba nie wskazała Komisji ds. Równego Traktowania. Co więcej aż 90 osób nie wie do kogo zgłosić takie zdarzenie, a 15 osób nie zgłosiłoby takiego zdarzenia nikomu.

Wiele osób udzieliło również pisemnej, dłuższej odpowiedzi. Część z nich wskazywała nazwiska konkretnych osób pracujących na uczelni, do których zgłosiliby zdarzenie o charakterze molestowania seksualnego. Inne osoby wskazywały, że dzwoniłyby do dziekanatu by uzyskać informację gdzie i w jaki sposób zgłosić takie zdarzenie. Część również wskazywała, że szukałaby informacji o sposobie postępowania na stronie internetowej uczelni. Wiele osób wskazywało również, że na początku porozmawialiby jedynie z zaufaną osobą na uczelni bojąc się od razu zgłosić takie zdarzenie do władz uczelni czy innych instytucji.

Kilkanaście osób udzieliło również odpowiedzi, które wskazują, że osoby studiujące obawiają się zgłaszać takie zdarzenie z obawy przed negatywnymi konsekwencjami oraz, że osoby studiujące uważają, że władze uczelni mimo zgłoszenia nie podejmą żadnych działań z uwagi na ochronę personelu uczelni.

Poniżej kilka odpowiedzi ankietowanych (pisownia oryginalna):

- „do nikogo. wielokrotnie uczelnia udowodniła, że są osoby nietykalne, które znajdują się na swoich stanowiskach z niemoralnych pobudek, ale żadna skarga nic im nie robi, bo mają wartość badawczą.”
- „Nie wiem do kogo zgłasza się takie rzeczy. Nie wiem też czy w razie takiej sytuacji zgłosił*bym takie zdarzenie, obawiając się uznania tego za kłamstwo i zaszkodzenia sobie.”
- „Do nikogo, bo nie mam zaufania do organów uczelni – i tak wszystko zostałyby zamiecione pod dywan, a dana osoba nie poniosłaby konsekwencji.”
- „Aktualnie do nikogo, ponieważ zgłoszona sprawa została odłożona ze względu na posadę osoby oskarżonej.”
- „Pewnie nie zgłosiłabym go bo wtedy przekreśliła bym swoją karierę akademicką na zawsze :(“
- „Nikt, nie uważam, że którakolwiek osoba cokolwiek zrobiłaby w tym temacie”
- „Do nikogo, z inną ewidentną przemocą nie pomagają, to z tym tym bardziej”
- „Do nikogo, na wydziale panuje fatalna atmosfera, ręka rękę myje.”

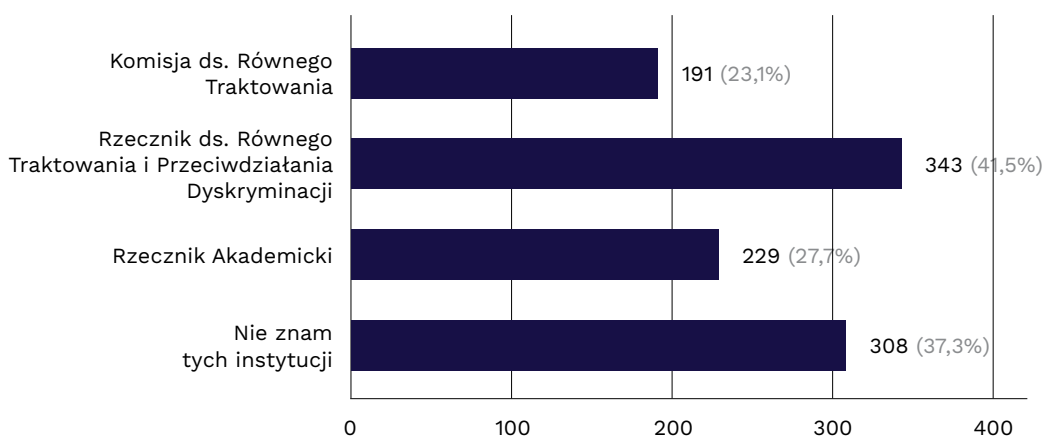
„Nie zgłosiłabym – władze uczelni zamiotłyby problem pod dywan”

W kolejnym pytaniu osoby ankietowane zostały zapytane czy znają instytucje, które funkcjonują na Uniwersytecie Wrocławskim, a których celem i rolą jest zapobieganie molestowaniu seksualnemu na uczelni oraz reagowania na takie zdarzenia. Odpowiedzi na pytanie obrazuje poniższy wykres.

3.

Czy znasz poniższe instytucje?

826 odpowiedzi

Udzielone odpowiedzi przez osoby ankietowane wskazuje, że duża część osób studiujących nie posiada wiedzy o tym, że Uniwersytet posiada formalny dokument, który reguluje sposób postępowania w przypadku wystąpienia zdarzeń o charakterze molestowania seksualnego – Procedura Przeciwdziałaniu Dyskryminacji. Wiele osób nie wie również do kogo lub do jakiej instytucji konkretnie powinni skierować zgłoszenie/skarżę jeżeli doświadczyli lub byli świadkiem molestowania seksualnego na uczelni. Aż 37,3% osób ankietowanych nie zna instytucji działających na Uczelni, w których mogliby szukać pomocy po doświadczeniu molestowania seksualnego. Powyższe może stanowić jeden z czynników, tak małej ilości postępowań dotyczących przypadków molestowania seksualnego prowadzonych na podstawie Procedury – zgodnie z odpowiedzią Uniwersytetu – 5 postępowań na przestrzeni 2 lat. Jednocześnie odpowiedzi osób ankietowanych sugerują, że po doświadczeniu molestowania seksualnego mogliby zgłosić takie zdarzenie poza oficjalną procedurą. Dlatego też w naszej ocenie każde takie zgłoszenie powinno być odnotowywane przez instytucje uczelni i procedowane.

Uniwersytet Jagielloński

W odniesieniu do 5 pytania, w którym każda z uczelni miała wskazać ilość postępowań dotyczących molestowania zgłoszonych i prowadzonych na innej podstawie niż procedury antydyskryminacyjnej, UJ wskazał, że w okresie objętym wnioskiem wpłynęło 6 zgłoszeń dotyczących molestowania seksualnego, a to:

- a) do Wydziałowej Rady Samorządu Studentów, a zarazem na Wydział do Działu ds. Bezpieczeństwa i Równego traktowania – Bezpieczni UJ, Rektora UJ oraz rzecznika dyscyplinarnego, wpłynęło zgłoszenie od studentów dotyczące m.in. przejawów molestowania seksualnego przez nauczyciela akademickiego, wobec czego rzecznik dyscyplinarny podjął postępowanie wyjaśniające i złożył do Komisji Dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego wniosek o wszczęcie postępowania wyjaśniającego, które toczy się przed ww. Komisją, a w tym czasie osoba, której dotyczyło postępowanie została zawieszona w pełnieniu obowiązków, następnie zwolniona dyscyplinarnie; działania w sprawie na poziomie uczelnianym trwały od 2019 r. do 2020 r.
- b) do Działu ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ wpłynęło zgłoszenie od studentki dotyczące wypowiedzi nauczyciela akademickiego o charakterze seksistowskim w trakcie zajęć, wskutek czego przełożeni pracownika przeprowadzili z nim rozmowę dyscyplinującą; działania w sprawie trwały łącznie 22 dni,
- c) do Działu ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ wpłynęło zgłoszenie od studentki dotyczące niechcianego kontaktu poza uczelnią ze strony nauczyciela akademickiego, skutkiem czego do wszystkich pracowników jednostki organizacyjnej UJ prowadzącej dydaktykę rozesłano e-mail z przypomnieniem o obowiązujących na uczelni zasadach komunikacji; działania w sprawie trwały łącznie 28 dni,
- d) Działu ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ wpłynęło zgłoszenie od pracownika UJ niebędącego nauczycielem akademickim dotyczące seksistowskiego wpisu w mediach społecznościowych nauczyciela akademickiego, wskutek którego przełożeni pracownika przeprowadzili z nim rozmowę dyscyplinującą; działania w sprawie trwały 14 dni,
- e) do Działu ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ wpłynęło zgłoszenie od studenta dotyczące przejawów molestowania seksualnego przez nauczyciela akademickiego, które zostało cofnięte; działania w sprawie trwały 4 dni
- f) do Działu ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ wpłynęło zgłoszenie od studentki dotyczące wypowiedzi nauczyciela akademickiego o charakterze seksistowskim w trakcie zajęć, skutkiem

którego przekazano sprawę przełożonym pracownika celem adekwatnej reakcji; działania trwały 17 dni.

Z przedstawionej odpowiedzi wynika, że głównie skargi są kierowane do Działu ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ. Skargi są rozpatrywane w relatywnie krótkim czasie oraz każda skarga została zakończona pozytywnie tj. zostały wyciągnięte wnioski i podjęte odpowiednie reakcje na zgłoszone zachowania.

W odpowiedzi na 4 pytanie, w którym uczenia miała wskazać ilość postępowań dotyczących przypadków molestowania seksualnego prowadzonego na podstawie Procedury Antydyskryminacyjnej, Uniwersytet stwierdził, że odpowiedź na nie jest bezprzedmiotowa wobec udzielenia odpowiedzi na pytanie 1, gdzie wskazano, że na uczelni nie obowiązuje procedura antydyskryminacyjna lub inny podobny dokument.

W odniesieniu do powyższych odpowiedzi Uniwersytetu warto przytoczyć odpowiedzi osób studiujących, które wzięły udział w badaniu ankietowym.

Osoby ankietowane wskazywały do kogo zgłosiłyby zdarzenie o charakterze molestowania seksualnego.

Nie wiem 7

Rektor 2

Dziekan/Dziekanat 25

Prodziekan ds. studenckich 5

Bezpieczni UJ 8

Opiekun roku 15

Pełnomocnik ds. studenckich

Zastępca Dyrektora ds. dydaktycznych 1

Zastępcy dyrektora instytutu ds. Studenckich 1

Zgłoszenie przez stronę internetową 1

Rzecznik ds. równości 1

Rzecznik praw i wartości akademickich UJ 7

Na Policję 3

Komisja Dyscyplinarna 1

Do zespołu antydyskryminacyjnego bądź któregoś z przedstawicieli bezpośrednio, działu bezpieczeństwa 2

Zespół ds. Przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji 5

Zaufany pracownik naukowy 6

Pełnomocnik ds. równego traktowania 3

Rzecznik Praw Studenckich 2

Dział ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania 2

SOWA UJ 6

Rzecznik dyscyplinarny 1

Kierownik studiów 4

Rada Samorządu Studenckiego 9

Zespół ds. Równego traktowania SSUJ 2

Nikogo 1

Pojawiły się też odpowiedzi wskazujące, że osoby ankietowane nie zgłosiłyby takiego zdarzenia z obawy przed negatywnymi konsekwencjami.

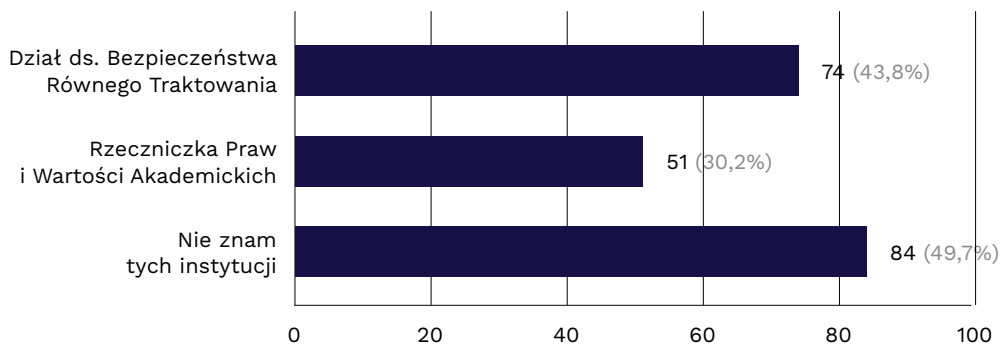
Udzielone odpowiedzi wskazują na wielość różnych instytucji na Uniwersytecie, w których osoby studiujące szukałyby pomocy po doświadczeniu molestowania seksualnego. Jednocześnie odpowiedzi mogą sugerować, że przez dużą ilość tych instytucji osoby studiujące nie wiedzą dokładnie gdzie powinny zgłaszać takie zdarzenia.

W kolejnym pytaniu osoby ankietowane zostały zapytane czy znają instytucje, które funkcjonują na Uniwersytecie Jagiellońskim, a których celem i rolą jest zapobieganie molestowaniu seksualnemu na uczelni oraz reagowanie na takie zdarzenia. Odpowiedzi na pytanie obrazuje poniższy wykres.

4.

Czy znasz poniższe instytucje?

169 odpowiedzi

3.5 Zgłaszanie molestowania seksualnego do instytucji uczelnianych a doświadczenie molestowania seksualnego na uczelni

Ile zgłoszeń molestowania seksualnego wpłynęło do instytucji uczelnianych w latach 2019–2022? Analiza danych z odpowiedzi na wniosek o udostępnienie informacji publicznej.

W pierwszej części zapytano o zgłoszenia (bez względu na formę): o ilość zgłoszeń, do kogo zgłoszenia trafiły, jaki podmiot wobec jakiego podmiotu zgłosił daną sprawę, sposób zakończenia sprawy oraz o rodzaj zachowań, których dotyczyło dane zgłoszenie.

Na Uniwersytecie Jagiellońskim zgłoszono 6 spraw dotyczących molestowania seksualnego, na Uniwersytecie Wrocławskim – 5, natomiast Uniwersytet Warszawski wskazał na liczbę kilkunastu skarg dotyczących molestowania seksualnego w roku akademickim 2020/21, jednocześnie wskazując, że w roku akademickim 2019/2020 skarg było o kilka mniej. Konkretna liczba nie została podana (Uniwersytet odmówił odpowiedzi powołując się na regulacje prawne dotyczące działania Rzeczniczki Akademickiej ds. studenckich i pracowniczych, tj. zasadę poufności). Wskazano jedynie, że w formalnym postępowaniu takich spraw było 6.

Odnosząc się do kolejnych podpunktów pytań, najbardziej szczegółowo odpowiedział Uniwersytet Jagielloński. Wszystkie zgłoszenia wpłynęły do Działu ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ. W jednej ze spraw dodatkowo zgłoszenie wpłynęło także do Wydziałowej Rady Samorządu Studentów, do władz Wydziału, Rektora UJ, a także do rzecznika dyscyplinarnego. Owego zgłoszenia dokonała grupa studentów wobec nauczyciela akademickiego, którego zachowanie zostało zgłoszone, jako m.in. przejaw molestowania seksualnego. Pięć z sześciu zgłoszeń dotyczyło relacji student – nauczyciel akademicki. Jedna sprawa dotyczyła zgłoszenia przez pracownika niebędącego pracownikiem naukowym wobec pracownika naukowego, który zamieścił treści o charakterze seksistowskim w mediach społecznościowych. Zgłoszenia dokonane przez osoby studenckie dotyczyły takich zachowań jak: seksistowskie wypowiedzi nauczyciela akademickiego w trakcie zajęć (dwie sprawy dotyczące takiego zachowania: w pierwszej zakończeniem sprawy była rozmowa dyscyplinująca, a czas załatwienia sprawy wyniósł 22 dni, w drugiej przekazano sprawę przełożonym pracownika – działania trwały 17 dni), niechciany kontakt poza uczelnią ze strony nauczyciela akademickiego (zakończenie: rozesłanie maila do wszystkich pracowników dydaktycznych UJ z przypomnieniem o obowiązujących na uczelni zasadach komunikacji, czas załatwienia sprawy: 28 dni), przejawy molestowania seksualnego (student wycofał zgłoszenie, działania w sprawie trwały 4 dni).

W pierwszym przytoczonym zgłoszeniu, gdzie to grupa studentów zgłosiła zachowania molestowania seksualnego przejawiane przez nauczyciela akademickiego do wielu podmiotów uczelnianych, rzecznik dyscyplinarny podjął postępowanie wyjaśniające oraz złożył wniosek o wszczęcie postępowania wyjaśniającego do Komisji Dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Na uczelni osoba, której zgłoszenie dotyczyło na początku została zawieszona w pełnieniu obowiązków, a następnie zwolniona dyscyplinarnie. Działania trwały od 2019 roku do 2020 roku. Natomiast w sprawie, w której zgłaszającym był pracownik UJ niebędący pracownikiem naukowym działania trwały 14 dni, a zakończeniem sprawy była rozmowa dyscyplinująca wobec osoby, która umieściła seksistowskie wpisy w mediach społecznościowych.

Uniwersytet Wrocławski wskazał na 5 spraw, wszystkie wpłynęły do Rzecznika ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji (dodatkowo jedna została także zgłoszona do pełnomocnika wydziałowego – został powiadomiony Dziekan Wydziału, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania wobec byłego pracownika uczelni. Trzy sprawy dotyczyły relacji student – student, dwie pozostałe student – pracownik naukowy. Uniwersytet wskazuje, że każde z postępowań zostało zakończone na wniosek osoby zgłaszającej (dodano, że były rozważane inne, alternatywne formy zakończenia danej sprawy) w ramach sprawiedliwości naprawczej, w procedurze nieformalnej. Rodzajami zachowań, których dotyczyły zgłoszenia były: szkalowanie w grupie studenckiej ze względu na tożsamość seksualną, ujawnienie wbrew woli studentki jej relacji seksualnej, obelgi ze względu na orientację seksualną, prezentowanie gwałtu jako parodii oraz seksizmu na publicznie dostępnym profilu w mediach społecznościowych. Czas trwania wszystkich postępowań został oszacowany na okres do 2 miesięcy. Uniwersytet Warszawski podał ogólną liczbę zgłoszeń (kilkanaście skarg, w tym 6 spraw rozstrzyganych w trybie formalnym), nie odniósł się jednak szczegółowo do pytań z zakresu podmiotów zgłaszających, relacji, których dotyczyły czy rodzaju zachowań. Przekazano informację, iż wszystkie zgłoszenia wpłynęły do Rzeczniczki Akademickiej ds. studenckich i pracowniczych, w trybie nieformalnym i ze względu na zasadę poufności działania tejże instytucji szczegółowe zgłoszenia mają charakter niejawni. Wskazano także, że część zgłoszeń trafiło do rzecznika dyscyplinarnego UW i jest procedowana przez komisje dyscyplinarne UW. Udzielono jedynie ogólnej odpowiedzi, że zgłoszenia w większości dotyczyły sytuacji, w których sprawcami byli pracownicy naukowcy oraz doktoranci. Pojedyncze zgłoszenia dotyczyły zachowań osób studenckich. Wśród zgłaszających poza studentami, byli także doktoranci, pracownicy naukowcy oraz inni pracownicy UW. Od 2019 roku wskazano, że jedynie kilka spraw było rozstrzyganych w trybie formalnym: 6 skarg w ramach postępowania dyscyplinarnego (1 sprawa trafiła do Rzecznika dyscyplinarnego ds. studentów i doktorantów, a pozostałe 5 do Rzecznika dyscyplinarnego ds. nauczycieli akademickich).

W drugiej części pytania uczelnie zostały zapytane o zgłoszenia dotyczące molestowania seksualnego, które zakończyły się przeprowadzeniem postępowania dyscyplinarnego na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Uniwersytet Jagielloński wskazał, że żadne ze zgłoszeń nie zakończyły się przeprowadzeniem postępowania dyscyplinarnego przez Uniwersytet. Podobnie sprawa wygląda na Uniwersytecie Wrocławskim, który nie odpowiedział wprost na pytanie, ale wskazał, że wszystkie zgłoszenia toczyły się w trybie nieformalnym i były załatwiane wyłącznie na tej drodze.

Jedyną uczelnią, która wskazała postępowania dyscyplinarne był Uniwersytet Warszawski. W odpowiedzi na wniosek wskazano, że od 2019 roku do Komisji dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich wpłynęło 5 wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w sprawie molestowania seksualnego, a do Komisji dyscyplinarnej ds. Studentów i Doktorantów wpłynął jeden wniosek (sprawa jest nadal w toku).

Wnioski dotyczyły rozpoczęcia procedury względem nauczycieli akademickich. W każdej z pięciu wniosków złożonych do Komisji dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich wszczęto postępowanie wyjaśniające. Sprawy prowadzi Rzecznik Dyscyplinarny. Uczelnia wskazuje, że długość trwania postępowania jest uzależnione od stopnia zawiłości sprawy i każdą sprawę należy rozpatrywać indywidualnie. Postępowania, które zostały już zakończone trwały od 8 do 14 miesięcy (dwa toczą się nadal).

Zakończyły się następującymi rozstrzygnięciami:

- skierowanie wniosku do Komisji Dyscyplinarnej (1 sprawa),
- umorzenie (1 sprawa),
- kara upomnienia (2 sprawy),
- wniosek do Rektora o ukaranie (1 sprawa).

Ile osób badanych doświadczyło molestowania seksualnego lub było świadkiem/świadkinią molestowania seksualnego na uczelni? Analiza badania ilościowego (doświadczenie bezpośrednie oraz bycie świadkiem/świadkinią).

Doświadczenie bezpośrednie

Sekcja składała się z trzech głównych pytań (dwa pierwsze pytania były zamknięte, trzecie otwarte).

1. Czy spotkał*ś się kiedykolwiek na uczelni z doświadczeniem molestowania seksualnego w jakiegokolwiek formie – JAKO OSOBA, KTÓRA GO DOŚWIADCZYŁA?

2. Czy w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 i/lub 2021/2022 zetknął*ś się z molestowaniem seksualnym na uczelni doświadczając go osobiście?

(z prośbą o wybranie form molestowania seksualnego z poniższej listy: sprośne aluzje lub żarty, aluzje o nieprzydatności do studiowania na danym kierunku ze względu na płeć, prezentowanie treści o charakterze pornograficznym, np. rysunków, filmików itp., nakłanianie do czynności seksualnych, szantaż seksualny).

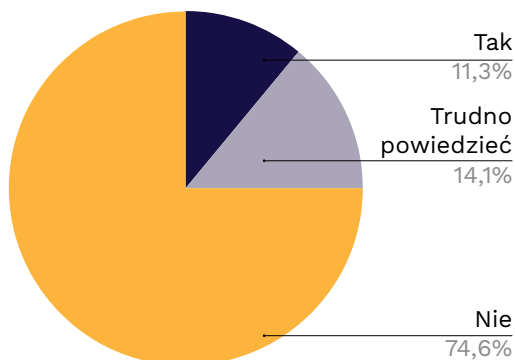
3. Czy w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 i/lub 2021/2022 zetknął*ś się z innymi formami molestowania seksualnego na uczelni doświadczając go osobiście? Jeżeli tak to z jakimi?

Ad. 1 Aż 117 osób odpowiedziało TAK, na pytanie: Czy spotkał*ś się kiedykolwiek na uczelni z doświadczeniem molestowania seksualnego w jakiegokolwiek formie, jako osoba, która go doświadczyła, co stanowi 11,3 % osób badanych. Kolejne 147 osób udzieliło odpowiedzi: “trudno powiedzieć” na powyższe pytanie (14,1 %). Pozostałe osoby – 776 osób (74,6%) udzieliły odpowiedzi: NIE.

5.

Czy spotkał*ś się kiedykolwiek na uczelni z doświadczeniem molestowania seksualnego w jakiegokolwiek formie – **jako osoba, która go doświadczyła?**

1040 odpowiedzi

Ad. 2 Przy pytaniu o wybraniu formy molestowania, najczęściej wybieranymi odpowiedziami były:

1) sprośne aluzje i żarty (130 osób doświadczyło takiej formy molestowania, z czego aż w 116 przypadkach sprawcami tej formy byli pracownicy naukowci uczelni, w pozostałych przypadkach, jako sprawcę zaznaczano: inną osobę studiującą (61 przypadków), inną osobę pracującą na uczelni (17 przypadków) oraz osobę spoza uczelni (18 przypadków),

2) aluzje o nieprzydatności do studiowania na danym kierunku ze względu na płeć: 103 osoby doświadczyły takiej formy molestowania, z czego aż w 92 przypadkach sprawcą był pracownik naukowy na uczelni, w pozostałych przypadkach, jako sprawcę zaznaczano: inną osobę studiującą (28 przypadków), inną osobę pracującą na uczelni (17 przypadków), osobę spoza uczeni (15 przypadków).

Przy pozostałych formach odpowiedzi rozkładały się następująco:

3) prezentowanie treści o charakterze pornograficznym, np. rysunków, filmików itp. 27 osób doświadczyło takiej formy molestowania, jako sprawcę wskazywano: pracownika naukowego – 14 przypadków, inną osobę studiującą – 12 przypadków, osobę spoza uczelni – 7 przypadków,

4) Nakłanianie do czynności seksualnych

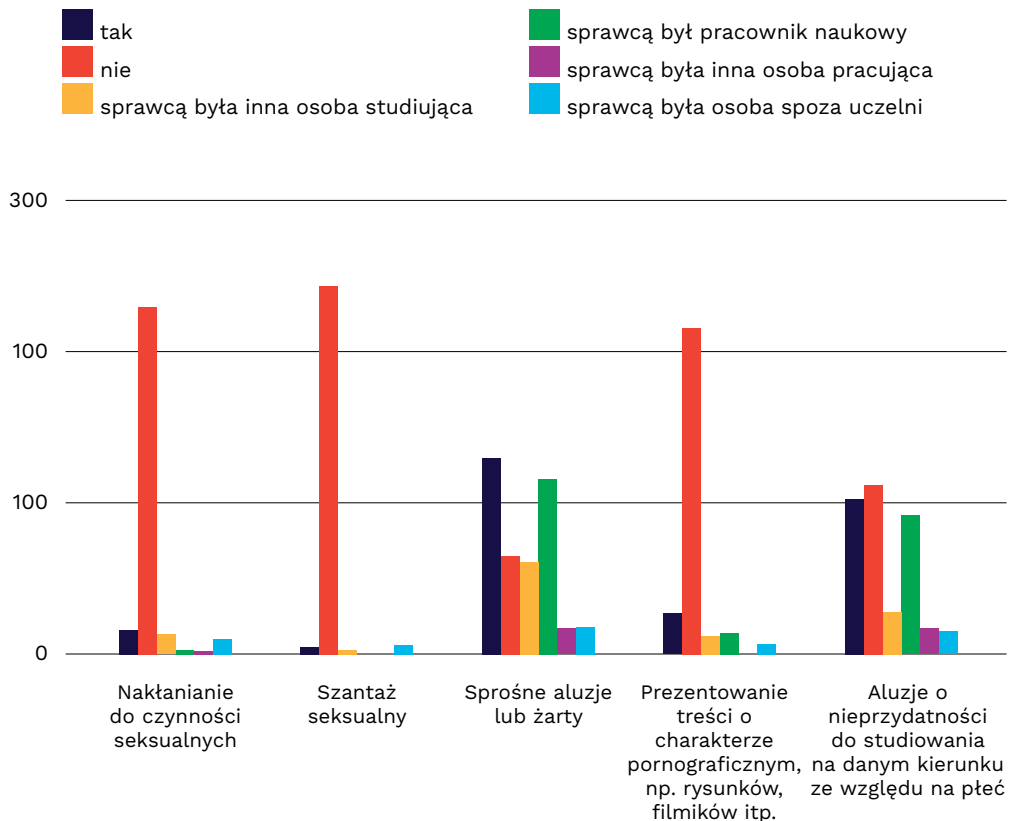
16 osób doświadczyło takiej formy molestowania, a jako sprawcę wskazywano: inną osobę studiującą – 13 przypadków, osobę spoza uczelni – 10 przypadków, pracownika naukowego – 3 przypadki, inną osobę pracującą na uczelni – 2 przypadki,

5) Szantaż seksualny

5 osób doświadczyło takiej formy molestowania, a jako sprawcę wskazywano: inną osobę studiującą – 3 przypadki, osobę spoza uczelni – 6 przypadków.

6.

Czy w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 zetknęł*ś się z molestowaniem seksualnym na uczelni doświadczając go osobiście?

Ad. 3 Przy pytaniu o wybraniu formy molestowania, najczęściej wybieranymi odpowiedziami były:

Na pytanie otwarte o doświadczenie osobiste innych form molestowania seksualnego na uczelni odpowiedziało 120 osób.

Kilka osób napisało, że nie ma takiego doświadczenia, kilka, że posiada doświadczenie, ale nie rozwijały swojej wypowiedzi.

Pozostałe odpowiedzi w zdecydowanej większości były przykładami sprośnych żartów, czy aluzji seksualnych, przykładowe odpowiedzi (zachowano oryginalną pisownię): *pokazywanie w ramach przykładów reklam czy komunikatów półnagie kobiety i sprośne komentowanie ich atrakcyjności, dogłębne omawianie różnych przykładów ubiorów kobiet i wartościowanie kobiet przez nie, opowiadanie niesmacznych i nieodpowiednich „anegdotek” o kobiecych biustach, krótkich spódniczkach, braku stanika komentując, że „nie da się nie patrzeć”, Tak, z żartami, aluzjami „pani dziuniu, proszę sadzać swój słodki tyłeczek i zacząć pisać pracę”, komentarzy dotyczących krzywdzących stereotypów płciowych, np. (zachowano oryginalną pisownię): *chęć niezaliczenia przedmiotu „bo jesteś za ładna żeby tu studiować”, pojawiały się odpowiedzi opisujące przekraczanie granic ze strony osoby pracującej naukowo w stosunku do osoby studiującej, np. (zachowano oryginalną pisownię): *zmuszanie do mówienia na „ty”, Niestosowne maile ze strony doktora prowadzącego zajęcia, propozycje spotkania poza uczelnią, Dotyk bez zgody, Wsadzenie ręki pod spódnicę i dotykanie po udach przez wykładowcę, Zapraszanie na kawę przez wykładowcę, Trzymanie ręki na talii studentki podczas rozmowy z nią, idąc obok siebie. Propozycja „indywidualnych” tj. jeden na jeden zajęć z siatkówki (SIATKÓWKI, będącej sportem GRUPOWYM) w ramach WF-u.***

Pojawiła się jedna odpowiedź dotycząca zgwałcenia i jedna dotycząca próby zgwałcenia.

Bycie świadkiem/świadkinia

Sekcja składała się z trzech głównych pytań (dwa pierwsze pytania były zamknięte, trzecie otwarte).

1. Czy spotkał*ś się kiedykolwiek na uczelni z molestowaniem seksualnym w jakiegokolwiek formie – JAKO ŚWIADEK/KINI?

2. Czy w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 i/lub 2021/2022 zetknął*ś się z molestowaniem seksualnym na uczelni jako świadek/kini? (z prośbą o wybranie form molestowania seksualnego z poniższej listy: sprośne aluzje lub żarty, aluzje o nieprzydatności do studiowania na danym kierunku ze względu na płeć, prezentowanie treści o charakterze pornograficznym, np. rysunków, filmików itp., nakłanianie do czynności seksualnych, szantaż seksualny).

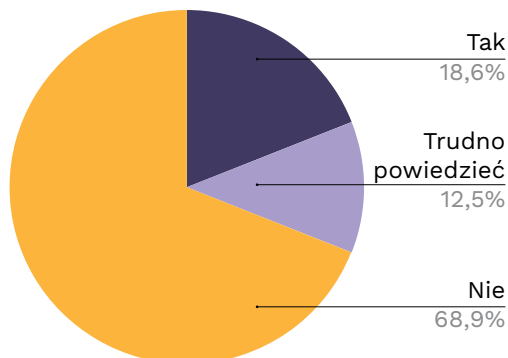
3. Czy w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 i/lub 2021/2022 zetknął*ś się z innymi formami molestowania seksualnego na uczelni jako świadek/kini? Jeżeli tak to jakimi?

Ad. 1 Aż 194 osób odpowiedziało twierdząco na pytanie o bycie świadkiem molestowania seksualnego na uczelni, co stanowi 18,6% osób badanych. Kolejne 130 osób udzieliło odpowiedzi: „trudno powiedzieć” na wskazane pytanie (12,5%). Pozostałe osoby – 718 (68,9%) udzieliły odpowiedzi przeczącej.

7.

Czy spotkał*ś się kiedykolwiek na uczelni z molestowaniem seksualnym w jakiegokolwiek formie – **jako świadek/kini?**

1 042 odpowiedzi

Ad. 2

1) sprosne aluzje i żarty (170 osób było świadkami takiej formy molestowania, z czego aż w 163 przypadkach sprawcami tej formy byli pracownicy naukowci uczelni, w pozostałych przypadkach, jako sprawcę zaznaczano: inną osobę studiującą (86 przypadków), inną osobę pracującą na uczelni (19 przypadków) oraz osobę spoza uczelni (15 przypadków),

2) aluzje o nieprzydatności do studiowania na danym kierunku ze względu na płeć: 137 osoby były świadkami takiej formy molestowania, z czego aż w 124 przypadkach sprawcą był pracownik naukowy na uczelni, w pozostałych przypadkach, jako sprawcę zaznaczano: inną osobę studiującą (49 przypadków), inną osobę pracującą na uczelni (13 przypadków), osobę spoza uczeni (14 przypadków).

Przy pozostałych formach odpowiedzi rozkładały się następująco:

3) prezentowanie treści o charakterze pornograficznym, np. rysunków, filmików itp.

31 osób było świadkami takiej formy molestowania, jako sprawcę wskazywano: pracownika naukowego – 18 przypadków, inną osobę studiującą – 16 przypadków, osobę spoza uczelni – 9 przypadków,

4) Nakłanianie do czynności seksualnych

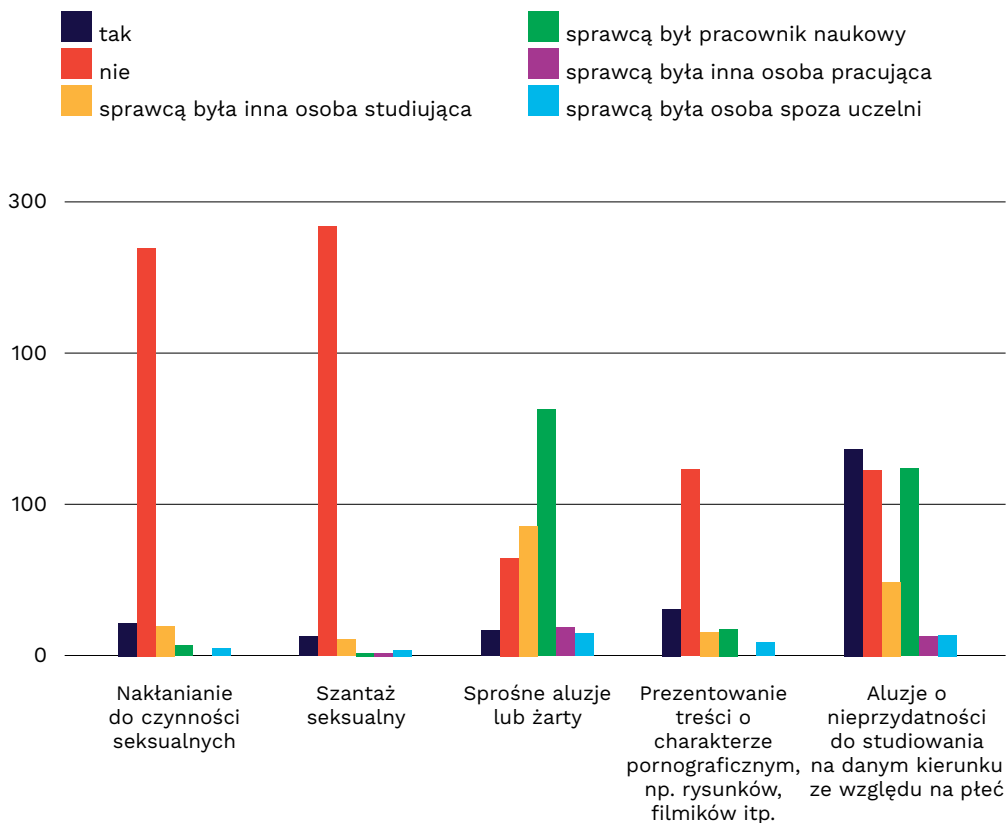
22 osób było świadkami takiej formy molestowania, a jako sprawcę wskazywano: inną osobę studiującą – 20 przypadków, pracownika naukowego – 7 przypadki, osobę spoza uczelni – 5 przypadków,

5) Szantaż seksualny

13 osób było świadkami takiej formy molestowania, a jako sprawcę wskazywano: inną osobę studiującą – 11 przypadki, osobę spoza uczelni – 4 przypadków. pracownik naukowy – 2
inna osoba pracująca na uczelni – 2

8.

Czy w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 zetknęł*ś się z molestowaniem seksualnym na uczelni jako świadek/kini?

Ad. 3 Na pytanie otwarte o inne formy molestowania seksualnego, których było się świadkiem odpowiedziało 119 osób. Kilka odpowiedzi było przeczących – osoby nie były świadkami innych form molestowania, kilka odpowiedzi było twierdzących – bez rozwinięcia wypowiedzi podania przykładu. Większość podawała przykłady seksistowskich żartów, sprośnych komentarzy, propozycji przekraczających granice osób studiujących, poniżej kilka przykładowych odpowiedzi (zachowano oryginalną pisownię): *prośba o odsłonięcie dekoltu w obcisłym sweterku, „powinnaś dostać za to klapsa” do koleżanki z zespołu projektowego, Pracownik wniknął w życie seksualne jednej ze studentek podczas zajęć w sali przy innych studentach, śmiejąc się przy tym i umniejszając płci żeńskiej w obrzydliwy sposób, Słyszałam o wykładowcy z filologii polskiej, który studentkom na zaliczeniu kładzie rękę na udzie lub kolanie. Muszą to „przetrwąć”, żeby zdać egzamin, Na maile w stylu formalnym prowadzący udzielał komentarzy odnoszących się do urody, w stylu: „sporo pani wie jak na taką ślicznotkę”. Były to żarty ze względu na płeć, koleżanka usłyszała, że jest tak brzydka, że może odpowiadać tylko z szafy, a jak nie to nie zaliczy.*

Podsumowanie

Ilość skarg dotyczących molestowania seksualnego, które zostały oficjalnie zgłoszone na wszystkich uczelniach jest znikomo niska w porównaniu do ilości doświadczeń przebadanych osób studenckich.

Uniwersytet Jagielloński wskazał na 6 takich spraw, Wrocławski na 5. Można powiedzieć, że Uniwersytet Warszawski w pozytywny sposób wyróżnił się w porównaniu do pozostałych uczelni – kilkanaście spraw, jednakże trzeba wziąć pod uwagę fakt, że z tych kilkunastu tylko 6 skarg zostało rozpatrzonych w trybie formalnym. Zatem należy stwierdzić, że ilość zgłoszeń dotyczących molestowania seksualnego, które wpłynęły do instytucji badanych trzech uczelni jest na bardzo zbliżonym do siebie poziomie, a niewielkie rozbieżności między nimi mogą wynikać na przykład z tego, w jaki sposób są procedowane tego typu skargi na każdej z uczelni.

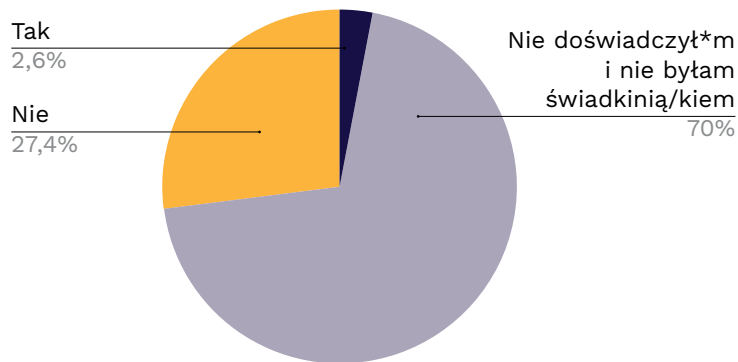
Czy to duża ilość zgłoszeń? W porównaniu do doświadczeń osób studiujących, które zostały przebadane należy stwierdzić, że jest to ilość znikoma. Z ankiety wynika, że aż 117 osób badanych doświadczyło molestowania seksualnego na uczelni, a 194 osoby były świadkami zachowań o charakterze molestowania seksualnego. Zdecydowana większość zgłoszeń (i doświadczeń) molestowania seksualnego dotyczy relacji osoba studiująca – pracownik naukowy, gdzie to pracownik naukowy jest sprawcą zgłaszanych/doświadczanych zachowań. Wynika to zarówno z danych przesłanych przez uczelnie (na Uniwersytecie Jagiellońskim pięć z sześciu spraw dotyczyło zachowań pracowników naukowych, Uniwersytet Warszawski podał informację w odpowiedzi na wniosek o udostępnienie informacji publicznej: *„Zgłoszenia w większości dotyczyły zachowań nauczycieli akademickich oraz doktorantów, pojedyncze zgłoszenia odnosiły się do zachowań studentów”*, na Uniwersytecie Wrocławskim dwie z pięciu spraw także dotyczyło pracowników naukowych) jak i z badania ankietowego. W badaniu przy najczęstszych formach molestowania seksualnego, sprawcami byli głównie pracownicy naukowcy. Na pierwszym miejscu uplasowała się kategoria *sprośne aluzje i żarty*, gdzie w przypadku doświadczenia bezpośredniego ze 130 przypadków aż w 116 sprawcami byli pracownicy naukowcy (dodatkowo 170 osób było świadkami tego typu zachowań, w 163 przypadkach, jako sprawców wskazano pracowników naukowych), druga w kolejności, równie dominująca była kategoria *aluzje o nieprzydatności do studiowania na danym kierunku ze względu na płeć*, gdzie w przypadku doświadczenia bezpośredniego ze 103 przypadków, aż w 93 przypadkach sprawcami byli pracownicy naukowcy (dodatkowo 137 osób było świadkami tego typu zachowań, w 124 przypadkach jako sprawców wskazano pracowników naukowych).

3.6 Doświadczenie molestowania seksualnego, a zaufanie do uczelni w zakresie poufności.

9.

Jeżeli w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 doświadczył*ś molestowania seksualnego lub był*ś świadkiem takiego zdarzenia czy zgłosił*ś to zdarzenie do władz/organów uczelni?

1 038 odpowiedzi

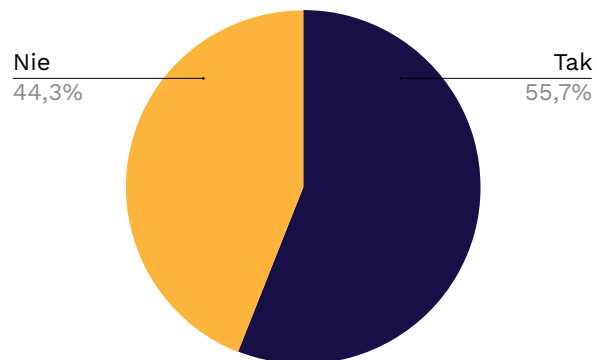
Powyższy wykres wskazuje jak wiele jest jeszcze do zrobienia w zakresie przeciwdziałania zjawisku molestowania seksualnego na uczelniach. Niecałe 9% respondentów, które było świadkinią/świadkiem lub doświadczyło molestowania seksualnego zgłosiło to zdarzenie.

10.

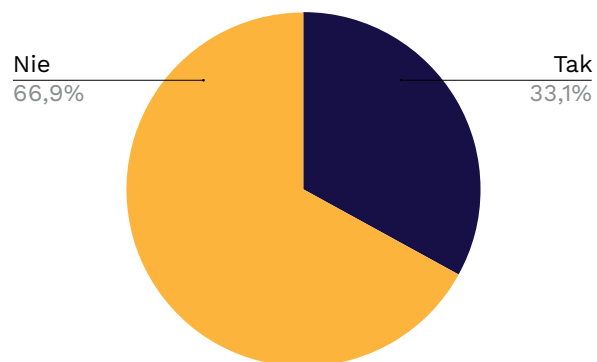
Czy masz zaufanie do uczelni i jej instytucji, co do gwarancji poufności ewentualnego zgłoszenia wystąpienia molestowania seksualnego?

1 039 odpowiedzi

Zaufanie do uczelni wśród ogółu respondentów.

Zaufanie do uczelni wśród osób, które doświadczyły molestowania seksualnego lub były świadkami takiego zdarzenia, ale go nie zgłosiły.

Rozdział 4

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Wnioski

- Docenić należy fakt, że UW i UWr stworzyły i wprowadziły procedurę antydyskryminacyjną, która obejmuje również przypadki molestowania seksualnego, co zostało wprost wskazane w procedurze UWr.
- Należy dodatkowo wskazać, że UWr ukształtował procedurę w sposób pozwalający osobom zgłaszającym na wybór spośród dwóch różnych form postępowania, mających inny charakter formalny i pozwalających na dostosowanie działań formalnoprawnych do czynu.
- UJ na chwilę sporządzenia raportu opiera się wyłącznie na postępowaniu dyscyplinarnym, które wynika wprost z ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Nie przewiduje innych ścieżek umożliwiających postępowania w sprawach o molestowanie seksualne.
- Oficjalne dane uczelni na temat zgłoszeń dotyczących zdarzeń o charakterze molestowania seksualnego w zestawieniu z wynikami ankiet wśród studentów wskazują na rażąco niską wykrywalność przez instytucje uczelniane takich zdarzeń.
- Pomimo funkcjonowania procedur na UW i UWr odpowiednio 40,8% i 47,9% respondentów wskazało, że nie wie o ich obowiązywaniu. Co także może przyczynić się do mniejszej wykrywalności czynów o charakterze molestowania seksualnego.
- 30% ankietowanych osób wskazało, że doświadczyło lub było świadkami zdarzeń o charakterze molestowania seksualnego. Jednakże tylko 9% z tych osób wskazało, że zgłosiło takie zdarzenia do instytucji uczelnianych.
- 55,7% ogółu ankietowanych osób oświadczyło, że ufa instytucjom uczelnianym w kwestii zachowania poufności przy zgłoszeniu molestowania

seksualnego. Natomiast odsetek ten wynosi jedynie 33% wśród osób, które doświadczyło lub było świadkami zdarzeń o charakterze molestowania seksualnego, a takich zdarzeń nie zgłosiło.

- Respondenci i respondentki, które doświadczyło lub było świadkami zdarzeń o charakterze molestowania seksualnego wskazało, że sprawcami czynów w większości były osoby pracujące na uczelniach. Do tym bardziej wskazuje na kluczową rolę uczelni w kwestii przeciwdziałania zjawisku molestowania seksualnego i zapewnieniu bezpieczeństwa osób studiujących.

Rekomendacje

- Sporządzanie, wprowadzanie i regularne promowanie procedur antydyskryminacyjnych na uczelniach.
- Potrzebna jest odpowiedź uczelni na obawy i brak zaufania osób studiujących co do poufności procedur, na przykład poprzez możliwość zgłaszania zdarzeń o charakterze molestowania seksualnego w sposób gwarantujący poufność danych osoby zgłaszającej, w szczególności na wczesnych etapach wszelkich procedur.
- Umożliwienie anonimowego zgłaszania nieprawidłowości, które skutkowałyby zainicjowaniem postępowania wyjaśniającego.
- Potrzebne są działania edukacyjne, które będą uświadamiały osoby studiujące i pracowników uczelni na temat molestowania seksualnego – czym jest, gdzie należy takie zdarzenie zgłosić, jakie działania można podjąć, jeśli zostanie zgłoszone.
- Prowadzenie rejestrów dotyczących postępowań przy sprawach o molestowanie seksualne.
- Wprowadzenie obowiązku stałego składu komisji antydyskryminacyjnych podczas całego okresu postępowania.
- Protokołowanie posiedzeń komisji antydyskryminacyjnej podczas prowadzenia postępowań dotyczących molestowania seksualnego.
- Aktywne informowania wspólnoty uczelnianej na temat prowadzonych działań dotyczących przeciwdziałania molestowania seksualnego.
- Można rozważyć, aby instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem molestowaniu seksualnemu miały wskazane w swoich kompetencjach możliwość rekomendowania działań pomocowych dla osób zgłaszających doświadczenie molestowania seksualnego – np. poprzez rekomendowanie urlopów, gwarancje dostępu do uniwersyteckiej pomocy psychologicznej.

STRESZCZENIE

Raport dotyczy przeciwdziałaniu molestowaniu seksualnemu na polskich uczelniach. Dzięki kompleksowym badaniom wśród osób studiujących w trzech różnych ośrodkach i poprzez uzyskanie informacji bezpośrednio od uczelni, wypracowano szereg rekomendacji na kluczowych etapach stosowania w praktyce procedur antydyskryminacyjnych lub praktyki postępowania w miejscach, gdzie takich procedur nadal brakuje. Badania pokazały doniosłość problemu, nawet na uczelniach, które posiadają procedury antydyskryminacyjne – znaczna część osób nie ma świadomości istnienia procedur, a osoby doświadczające molestowania lub mające z nim styczność wciąż nie zgłaszają takich zdarzeń. Tylko niecałe 9% respondentów, które było świadkinią/świadkiem lub doświadczyło molestowania seksualnego, zgłosiło to zdarzenie do organów uczelnianych. Badanie wskazało też na potrzebę głębokiej refleksji ze strony instytucji uczelnianych jak zbudować trwałą atmosferę zaufania, która pozwoli osobom studiującym na dokonywanie zgłoszeń bez obawy o negatywne konsekwencje. Tym bardziej, że zgodnie z badaniem ankietowym większość osób dopuszczających się zachowań o charakterze molestowania seksualnego to osoby pracujące na uczelniach. Z tego względu rekomendujemy szereg działań edukacyjnych i proceduralnych, które mogą poprawić sytuację na uczelniach.

ZAŁĄCZNIK 1

Badanie - molestowanie seksualne na uczelni: doświadczenie oraz instytucje

Czas wypełnienia ankiety to ok. 10 minut.

Jesteśmy osobami prawniczymi współpracującymi z organizacją pozarządową - Polskim Towarzystwem Prawa Antydyskryminacyjnego (www.plpa.org.pl). Realizujemy projekt społeczny w postaci monitoringu, którego celem jest zweryfikowanie, czy osoby studiuje są chronione przed molestowaniem seksualnym na uczelniach oraz czy korzystają z tej ochrony.

Jednym z etapów naszego projektu jest poniższe badanie sondażowe. Ankieta skierowana jest do osób studiuje w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 na Uniwersytecie Warszawskim, Uniwersytecie Jagiellońskim oraz Uniwersytecie Wrocławskim.

Głównym celem ankiety jest zweryfikowanie, czy osoby studiuje znają procedury obowiązujące na uczelniach, które regulują sposób postępowania w przypadku doświadczenia molestowania.

ANKIETA JEST W PEŁNI ANONIMOWA.

Wyniki ankiety zostaną przeanalizowane przez Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego oraz zostaną opublikowane w pisemnym raporcie kończącym projekt społeczny.

Molestowaniem seksualnym jest każde nieakceptowane zachowanie o charakterze seksualnym odnoszące się do płci osoby. Jego celem lub skutkiem jest naruszenie godności, poniżenie, upokorzenie, w szczególności stworzenie wobec tej osoby zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery. W szczególności mogą być to zachowania takie jak:

- niestosowne żarty o konotacji seksualnej,
- insynuacje,
- dotykanie,
- nieprzyzwoite komentarze,
- szantaż emocjonalny,
- prezentowanie treści o charakterze pornograficznym, np. rysunków, filmików,
- aluzje o nieprzydatności do studiowania na danym kierunku ze względu na płeć.

*Wymagane

1. Na której uczelni studiowałeś w roku akademickim 2019/2020, 2020/2021 lub 2021/2022? *

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Uniwersytet Jagielloński *Przejdź do pytania 3*
- Uniwersytet Warszawski *Przejdź do pytania 7*
- Uniwersytet Wrocławski *Przejdź do pytania 12*
- Nie studiowałem na tych uczelniach

2. Na jakim wydziale/jakich wydziałach studiowałeś w roku akademickim 2019/2020 lub 2020/2021?

Przejdź do pytania 3

Badanie dla studentów UJ

3. Do kogo na uczelni i w jakiej formie zgłosił*byś zdarzenie o charakterze molestowania seksualnego?

Badanie dla studentów UJ 2

4. Czy znasz poniższe instytucje? *

Zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi.

- Dział ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania
 Rzeczniczka Praw i Wartości Akademickich
 Nie znam tych instytucji

5. Gdzie wpiery szukał*byś informacji o sposobie postępowania w przypadku doświadczenia molestowania seksualnego na uczelni?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Strona internetowa Uniwersytetu/Wydziału
 Usos
 Dziekanat
 Kierownik studiów
 Organizacje studenckie
 Inne: _____

6. Czy wiesz czy na uczelni są prowadzone działania edukacyjne związane z promocją przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Tak *Przejdź do pytania 17*
 Nie *Przejdź do pytania 19*

Przejdź do pytania 3

Badanie dla studentów UW

7. Czy wiesz, że na UW obowiązuje Procedura Antydyskryminacyjna, która określa zasady przeciwdziałania zjawisku dyskryminacji na Uniwersytecie Warszawskim?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Tak
 Nie

8. Do kogo na uczelni i w jakiej formie zgłosił*byś zdarzenie o charakterze molestowania seksualnego?

Badanie dla studentów UW 2

9. Czy znasz poniższe instytucje? *

Zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi.

- Główna Specjalistka ds. Równouprawnień
 Komisja Rektorska ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji
 Rzecznik Praw Studenta
 Konsultantka ds przemocy seksualnej przy Rzeczniku Praw Studenta
 Rzeczniczka Akademicka
 Nie znam tych instytucji

10. Gdzie wpiery szukał*byś informacji o sposobie postępowania w przypadku doświadczenia molestowania seksualnego na uczelni?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- strona internetowa Uniwersytetu/Wydziału
 Usos
 Dziekanat
 Kierownik Studiów
 Organizacje studenckie
 Inne: _____

11. Czy wiesz, czy na uczelni są prowadzone działania edukacyjne związane z promocją przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Tak *Przejdź do pytania 17*
 Nie *Przejdź do pytania 19*

Przejdź do pytania 3

Badanie dla studentów UWr

12. Czy wiesz, że na UWr obowiązuje Procedura Przeciwdziałania Dyskryminacji?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Tak
 Nie

13. Do kogo na uczelni i w jakiej formie zgłosił*byś zdarzenie o charakterze molestowania seksualnego?

Badanie Studentów UWr 2

14. Czy znasz poniższe instytucje? *

Zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi.

- Komisja ds. Równego Traktowania
 Rzecznik ds. Równego Traktowania i Przeciwdziałania Dyskryminacji
 Rzecznik Akademicki
 Nie znam tych instytucji

15. Gdzie szukał*byś informacji o sposobie postępowania w przypadku doświadczenia molestowania seksualnego na uczelni?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- strona internetowa Uniwersytetu/Wydziału
 Usos
 Dziekanat
 Kierownik Studiów
 Organizacje studenckie
 Inne: _____

16. Czy wiesz, czy na uczelni są prowadzone działania edukacyjne związane z promocją przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Tak *Przejdź do pytania 17*
 Nie *Przejdź do pytania 19*

Przejdź do pytania 3

Promowanie procedur antydyskryminacyjnych

17. Jakie były/są to działania?

Zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi.

- webinary/szkolenia
 ulotki/ papierowe informatory
 mail
 Inne: _____

18. Czy brał*ś udział w takich wydarzeniach edukacyjnych związanych z promocją przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Tak
 Nie

Dostęp do informacji i doświadczenie

19. Jak oceniasz dostęp do informacji o tym, gdzie zgłaszać molestowanie - skala od 1 do 10 (10 - super/wszystko wiem/ 1 - nic nie wiem)

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Nie ma łatwo i powszechnie dostępnej informacji w tej kwestii	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Informacja

20. Czy masz zaufanie do uczelni i jej instytucji, co do gwarancji poufności ewentualnego zgłoszenia wystąpienia molestowania seksualnego?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Tak *Przejdź do pytania 22*
 Nie

Zgłaszanie molestowania seksualnego

21. Jeśli chcesz, opisz, czego mógł*byś się obawiać, dokonując ewentualnego zgłoszenia molestowania seksualnego:

Doświadczenie bezpośrednie

22. Czy spotkał*ś się kiedykolwiek na uczelni z doświadczeniem molestowania seksualnego w jakiegokolwiek formie – JAKO OSOBA, KTÓRA GO DOŚWIADCZYŁA?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Tak
 Nie *Przejdź do pytania 25*
 Trudno powiedzieć

Doświadczenie bezpośrednie 2

23. Czy w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 zetknęł*ś się z molestowaniem seksualnym na uczelni doświadczając go osobiście?

Zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi.

	Tak	Nie	Sprawcą była inna osoba studująca	Sprawcą był pracownik naukowy	Sprawcą była inna osoba pracująca na uczelni	Sprawcą była osoba spoza uczelni
Naklanianie do czynności seksualnych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Szantaż seksualny	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sprośne aluzje lub żarty	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prezentowanie treści o charakterze pornograficznym, np. rysunków, filmików itp.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aluzje o nieprzydatności do studiowania na danym kierunku ze względu na płeć	☐	☐	☐	☐	☐	☐

24. Czy w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 zetknęł*ś się z innymi formami molestowania seksualnego na uczelni doświadczając go osobiście? Jeżeli tak to z jakimi?

Bycie świadkiem

25. Czy spotkał*ś się kiedykolwiek na uczelni z molestowaniem seksualnym w jakiegokolwiek formie – JAKO ŚWIADEK/KINI?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Tak
- Nie *Przejdź do pytania 28*
- Trudno powiedzieć

Bycie świadkiem 2

26. Czy w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 zetknęł*ś się z molestowaniem seksualnym na uczelni jako świadek/kini?

Zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi.

	Tak	Nie	Sprawcą była inna osoba studująca	Sprawcą był pracownik naukowy	Sprawcą była inna osoba pracująca na uczelni	Sprawcą była osoba spoza uczelni
Naklanianie do czynności seksualnych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Szantaż seksualny	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sprośne aluzje lub żarty	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prezentowanie treści o charakterze pornograficznym, np. rysunków, filmików itp.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aluzje o nieprzydatności do studiowania na danym kierunku ze względu na płeć	☐	☐	☐	☐	☐	☐

27. Czy w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 zetknęł*ś się z innymi formami molestowania seksualnego na uczelni jako świadek/kini? Jeżeli tak to jakimi?

Brak zgłoszenia

28. Jeżeli w latach akademickich 2019/2020 lub/i 2020/2021 doświadczył*ś molestowania seksualnego lub był*ś świadkiem takiego zdarzenia - czy dokonał*ś zgłoszenia tego zdarzenia do władz/organów uczelni?

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Nie doświadczył*śm i nie byłam świadkinia/kiem
- Nie *Przejdź do pytania 32*
- Tak *Przejdź do pytania 29*

Zgłoszenie

29. Jeżeli możesz, to wskaż do kogo/jakiej instytucji zostało przesłane zgłoszenie:

30. Jeżeli możesz, to wskaż, jaki był skutek złożonego zgłoszenia:

Zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi.

- Zostało zignorowane
 Przeprowadzono postępowanie wyjaśniające
 Przeprowadzono postępowanie dyscyplinarne wobec sprawcy
 Sprawca został ukarany dyscyplinarnie
 Sprawca został wydalony/zwolniony z uczelni
 Inne: _____

31. Jeśli chcesz, możesz podzielić się z nami swoim doświadczeniem dotyczącym dokonanego zgłoszenia:

Brak zgłoszenia

32. Jeżeli możesz, to wskaż, dlaczego nie dokonał*ś zgłoszenia:

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

- Nie wiedział*am do kogo
 Nie wiedział*am w jakiej formie
 Bał*am się upublicznienia sprawy lub/i negatywnych konsekwencji
 Inne: _____

Akademia
Równości

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

POLSKIE TOWARZYSTWO
PRAWA ANTYDYSKRYMINACYJNEGO